

(ISSN: 2587-0238)

Satan, A., Bakiler, E., Türk-Kurtça-T. & Sayın, M. (2021). Experiences of university students about cyber sexual bullying and victimization, *International Journal of Education Technology and Scientific Researches*, 6(14), 657-702.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijetsar.235>

Article Type (Makale Türü): Research Article

EXPERIENCES OF UNIVERSITY STUDENTS ABOUT CYBER SEXUAL BULLYING AND VICTIMIZATION¹

Ayşin SATAN

Assoc. Prof. Dr, Marmara University, İstanbul, Turkey, aysin.satan@marmara.edu.tr
ORCID: 0000-0002-9852-902X

Esra BAKİLER

Dr, Marmara University, İstanbul, Turkey, esra.bakiler@marmara.edu.tr
ORCID: 0000-0002-7162-3788

Tuğba TÜRK-KURTÇA

Dr, Trakya University, Edirne, Turkey, tugbatürk@trakya.edu.tr
ORCID: 0000-0002-4361-3769

Mine SAYIN

Expert psychological consultant, Marmara University, İstanbul, Turkey, mine.sayin@marmara.edu.tr
ORCID: 0000-0001-6875-7307

Received: 07.09.2020

Accepted: 15.03.2021

Published: 01.04.2021

ABSTRACT

While traditional bullying still continues nowadays, with the development of technology, it has also started to be met in the cyber world. One type of cyberbullying is cyber sexual bullying. Cyber sexual bullying can vary from sending sexually explicit texts to sharing inappropriate photos of the individual. Bullies can expose victims to cyber sexual bullying with different motivations. The purpose of this study is to examine university students' experiences about cyber sexual bullying and exposure to cyber sexual bullying and their perceptions about bullying and victimization. Accordingly, the phenomenology pattern which is one of the qualitative research methods was used. In order to examine the cyber sexual bullying phenomenon thoroughly, interviews were made with the participants. The participants consist of three people, two females and one male. For the selection of participants, Cyber Sexual Bullying and Victimization Scale were applied to 550 students studying at the education faculty. Interviews were made with the volunteer students who scored high on the scale. The meaning of cyber sexual bullying, its prevalence, perception about the bully, perception of victim, and themes for coping were obtained. It was observed that the themes obtained were consistent with the literature. Especially when it comes to coping, it is seen that the individual precautions taken by the person may be inadequate. Therefore, the cooperation of schools, families, and legal institutions is extremely important. Along with the family, teachers need to know about victim and bully profiles and create awareness to the students. Other students should be ensured to develop empathy about the effect of cyber sexual bullying on the victim.

Keywords: Cyber sexual bullying, phenomenology, interview.

---

¹ This work was supported by the project code of the Marmara University Scientific Research Project with the project code EGT-A-120917-0567 at 2016-2017 education year

---

INTRODUCTION

The bullying that we encounter in different ways from past to present, in its most general sense, is the situation that the bully person's constantly and intentionally putting pressure against someone by using some power elements (Olweus, 1993). Bullying behavior involving intention and power inequality (Nansel et al., 2001; Olweus, 1997) is considered a type of aggression (Şahin & Akbaba, 2017) and violent behavior (Espelage & Hong, 2019). According to Olweus (1993), there are three main criteria to talk about bullying; harming intentionally, repetition, and power inequality between the sides (bully and victim).

Bullying behavior has taken its place in the literature as a subject that has been approached and discussed by many researchers. Bullying studies have started with researching bullying behaviors encountered in the school environments and school-wide interventions (Olweus, 1993). In today's world, with the rapid development of technology, the internet and therefore communication technology, bullying behaviors that have started to manifest themselves in the cyber environment made the researchers met to a different side of bullying (Shariff, 2009; Slonje & Smith, 2008).

As well as many benefits, this rapid development and change in internet and communication technologies have brought along many disadvantages and dangers and provided a potential area for bullying (Mishna, Cook, Gadalla, Daciuk, & Solomon, 2010). With the increasing spread of new communication tools and social media, the bullying behaviors that were carried to the cyber world have become a situation that people of all ages and environments can encounter (Hinduja & Patchin, 2009; Redmond, Lock, & Smart, 2020). Therefore, for anyone who is somehow in contact with the cyber world, it is quite important to be aware of such widespread cyberbullying, to consider it, and to raise awareness about cyberbullying to young people who spend most of their time in cyber world (Elcessor, 2019). In today's world, in order to prevent bullying from becoming an uncontrolled power, it is very important to know the bullying behavior, the bully, and the victim well, to recognize and distinguish the various ways of bullying (Uludaşdemir & Küçük, 2019). Accordingly, in this section, first of all, what cyberbullying is, and how it comes into existence, how it differs from traditional bullying are briefly mentioned, and then it is aimed to better understand cyber sexual bullying behaviors by drawing attention to the sexually explicit bullying behaviors encountered in the cyber environment.

Cyberbullying concept (Belsey, 2004; Campbell, 2005), used for the first time in 2004 by Canadian Bill Belsey, appears as cyberbullying in Turkish literature (Erdur-Baker & Kavşut, 2007; Küçük, İnanıcı & Ziyalar, 2017). Cyberbullying is defined as any kind of behavior that adversely affects the person's well-being (Crosslin & Golman, 2014), which aims to harm the other person physically, sexually, and / or emotionally by using the internet or other information technologies (Kowalski & Limber, 2007).

These behaviors have occurred through social media networks such as Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat, e-mail, SMS, chat rooms, blogs, web pages, internet games, etc. which are widely used (Hinduja & Patchin, 2009; Patchin & Hinduja, 2006). Cyberbullying appears in various ways such as online fights and violent discussions

involving abusive language, sending rude and humiliating messages, insulting, spreading gossip in a cyber environment, defamation, disclosing undesired information or secrets, sharing photos that would embarrass the person, harming the person by capturing social media accounts or creating a fake profile, intentional exclusion or removal of a person in an online group and sending threats and harassment messages that intimidate the person and worry about his/her safety (Willard, 2006).

The motivations as follows can be listed as the reasons that push bullies to do these behaviors; boredom, meaninglessness, revenge of the bully behavior they are exposed to, relieving pain, looking strong and cool, feeling jealous, etc. (Kowalski, Simon & Agastha, 2008). It may also be the intent of the bully to completely and deliberately harm the other person without any provocation of the victim. Since the bullies often have poor problem-solving skills, they may prefer to relieve their personal problems by hurting the other person or make others suffer (Andreou, 2001). Bullies do not usually regret, as they are unable to see the consequences of their behavior in the cyber environment and tend to continue bullying without sympathy or compassion for their victims (Kowalski & Limber, 2007).

As bullying began to appear in the cyber world, the power elements, which are prominent such as being physically strong and hardy in traditional bullying, have disappeared (Patchin & Hinduja, 2006). It has been faced with the fact that no matter a person rich or poor, strong or weak, old or young, people from every field have the potential to be bully in the cyber environment. On the other hand, in traditional bullying, while the victim is often seen to be weaker and inadequate psychologically and physically; the person bullying in the cyber environment may be feeling psychologically and physically weak and inadequate, and even a victim of traditional bullying can turn into a bully in the cyber environment (Chu, Fan, Liu, & Zhou, 2018). Even individuals who do not show any behavioral problems in their daily lives and who are called ideal people can be effective bullies in a cyber world (Aftab, 2006). Consequently, in order to talk about cyberbullying, it will not be correct to expect a power imbalance between the sides as in traditional bullying, and the profile of individuals who show bullying behavior in a cyber environment will need to be evaluated in a wider range.

Bullying has become very difficult to recognize and control since the technological developments and the increasing use of social media give bullying a different dimension and bullying behavior in the cyber environment becomes widespread. On one hand, the cyber environment eliminating the boundaries such as time and space made it easier for the bully to reach the victim in a cyber environment, on the other hand, allowing anonymity (hiding identity) made it more difficult to find the perpetrator of the bullying that causing individuals to move more comfortably in the cyber environment (Belsey, 2007; Hinduja & Patchin, 2009).

Cyberbullying is becoming more and more popular since it does not require physical strength or social heroism like traditional bullying and is less likely to be caught (Kowalski & Limber, 2007). Today, it has started to be accepted as normal since almost everyone encounters behaviors like teasing a person, mocking for entertainment purposes, etc. in the cyber environment (Padgett & Notar, 2013). With this normalization, the

reactions of those who witnessed bullying in the cyber environment have gradually changed compared to traditional bullying and even those who witnessed bullying have become a part of bullying behavior (Slonje & Smith, 2008). In fact, it is seen that bullying behaviors such as mocking and teasing in the cyber environment are quite hurtful and have negative psychological effects (Berson, 2003). Therefore, it is important to take such behaviors that seem normal in the cyber environment seriously and get to know them well in order to distinguish them from the normal and to intervene when necessary.

Along with the move of bullying to the cyber environment, sexual bullying behaviors have taken their place in the cyber world. Sexting, offering sexuality by phone or any electronic device, sending sexually explicit pictures or videos (Dake, Price, Maziarz, & Ward, 2012; Mori et al., 2020), forcing sexual intercourse, seeking sexual intercourse with the other person, having sexual insults (Rivers, 2013), using the photos and personal information of people by taking over their social media accounts, publishing the victim's personal information or pictures such as name, phone number with the message that there may be sexual intercourse, sending pornographic photos and all kinds of sexual discourses and verbs that may disturb the person, such as threatening or blackmail (Barak, 2005) are involved in cyber sexual bullying.

Barak (2005) addressed the sexual harassment situation under three main headings.

1. Gender-related harassment

- Bully behavioral person's actively giving verbal sexual discomfort to the other person through aggressive messages containing their gender-degrading comments and sexual views
- Bully behavioral person's passive verbal harassment with offensive nicknames and online identities
- Bully behavioral person's explicitly active gender-related harassment by posting or disclosure undesired erotic and pornographic content in cyber environments
- Bully behavioral person's passive gender-related harassment by using images and movies (such as popups) on pornographic sites

2. Undesired sexual interest

- Undesirable behavior that explicitly informs the other person about sexual desires or intentions.

3. Sexual violence

- Behaviors such as forcing the victim to have sexual intercourse and putting pressure on them through various online tools.

The types of behavior listed here leave emotional harm and real damage to victims (Barak, 2005), and women are faced with this situation more (Kim et al., 2019). However, some women are perpetrators of bullying behavior. Men, on the other hand, are bullied through sexual preferences (Shariff, 2009). Research that reveals the effects of cyberbullying presents a picture of the important psychosocial, and academic consequences of

cyberbullying, as well as the victimization of individuals who are on target (Mishna et al., 2010). It is observed that students exposed to cyberbullying experience feelings such as sadness, anxiety and fear and have focusing problems that negatively affect their lessons (Beran & Li, 2005; Fisher, Gardella, & Teurbe-Tolon, 2016). Still, not only those who are exposed to bullying but those who bully are at risk. Researches show that cyberbullying perpetrators are more likely to experience having problems like substance use, committing the crime, illegal affairs, involving fights and aggression (Farrell et al., 2018; Fisher et al., 2016; Kim et al., 2019; Ybarra & Mitchell, 2007).

Sexual bullying behaviors seen in the cyber environment are an extensive problem that affects university-age individuals as in all age groups and negatively affects the psychological well-being of students (Medrano, Lopez Rosales, & Gámez-Guadix, 2018; Mishna et al., 2010). Today, although cyberbullying is more common among university students than traditional bullying (Crosslin & Golman, 2014), it is seen that most of the research done abroad and in our country are with the students at the high school level and the adolescents (Çetin, Yaman & Peker, 2011; Farrell et al., 2020; Kim et al., 2019; Topcu et al., 2012; Uludasdemir & Kucuk, 2019); and the studies conducted with university students or emerging adults are less in number (Alipan et al., 2020; Dilmaç, 2009; Goodwyn, 2015; Kokkinos et al., 2014; Mori et al., 2020). The emerging adulthood stage, which includes most university students, coincides with the stage after adolescence and before young adulthood (18-25 years of age) (Arnett, 2000), and the process of identity formation that begins in adolescence becomes more severe at this stage. During this period, the individuals who move away from their family home and try to adapt to the new environment and changing living conditions become open to various risks. For most university students, the use of social media and messaging are a common part of social communication; and in this period, when there is no supervision, and control of parents or teachers anymore, university students' unlimited use of communication tools such as mobile phones, computers, and internet brings various risks (Alipan et al., 2020). Therefore, cyber sexual bullying among individuals in this period is considered to be a serious issue that needs to be investigated further. Furthermore, the number of studies specifically examining sexual bullying in the cyber environment is also very low (Barak, 2005; Cripps & Stermac, 2018; Wick et al., 2017). For this reason, this study, which is conducted to fill the gap in the field, looks at the phenomenon of cyber sexual bullying from the perspective of university students.

The purpose of this study is to examine university students' experiences of cyberbullying and exposure to cyberbullying and their perceptions about bullying and victimization in depth by using the phenomenology pattern, which is one of the qualitative research methods; and to reveal the results obtained as a result of the interviews within the scope of the study.

METHOD

Research Design

In this research, which aims to examine the perceptions of university students about cyber sexual bullying behaviors and victimization situations, phenomenology pattern which is one of the qualitative research methods,

---

was used. Phenomenology is concerned with how an existing phenomenon is experienced and aims to find the essence and meaning of this phenomenon experienced with profound research (Creswell, 2007; Willig, 2013). When there are no studies in the literature regarding the researched phenomenon or few studies, the phenomenological pattern is preferred in order to comprehend the phenomenon more deeply (Lincoln & Guba, 1985). Accordingly, in the research, the phenomenological pattern was used since it was tried to reveal the essence and meaning of the phenomenon of cyber sexual bullying by examining the perceptions and experiences of university students about cyber sexual bullying. One of the advantageous aspects of the phenomenological pattern is that it allows for in-depth data collection from a small number of participants (Colaizzi, 1978). In qualitative studies, the number of participants is related to data satisfaction, that is, reaching data satisfaction, repeating data in new interviews indicates that the number of participants is sufficient (Creswell, 1998).

Study Group

At the stage of determining the study group, data were collected from students who studied in various departments of the Faculty of Education of a public university, in the spring term of the academic year 2016-2017 by using the Cyber Sexual Bullying and Victimization Scale which was developed within the scope of the Project (Türk, Sayın, Bakiler, & Aydınay-Satan, 2018). 550 students answered the scale. In the informed consent form, it was stated that face-to-face interviews will be held with the volunteers, and those who want to participate in these interviews were asked to write their contact information on the form. Subsequently, three students who wrote their contact information by stating that they were willing to participate in the qualitative interview were contacted and face-to-face interviews were held with the participants within the framework of the semi-structured interview form prepared by the researchers. Since participation in this research was on a voluntary basis, it was conducted with three volunteers. The participants were coded as M or F according to their gender and also a number was given. For example, a citation given with F1 belongs to the number 1 female participant.

Table 1. Participant Features

Participant	Age	Grade
F1	20	1
F2	19	1
M1	22	4

Data Collection Tool

Cyber Sexual Bullying Victim Scale: The scale was developed within the scope of the Project (Türk, Sayın Bakiler & Aydınay-Satan, 2018). The scale consists of 13 items and two sub-dimensions: emotional cyber sexual victimization and behavioral cyber sexual victimization. The Cronbach's alpha internal consistency coefficient of the total score of the scale is .86. Item total correlations range between .62 and .83.

Semi-structured interview form: In the research, a semi-structured interview form prepared by the researchers was used as a data collection tool. For the interview form, interview questions were prepared by the purpose of

the research regarding the sexual bullying experiences encountered and exposed on the internet, using the knowledge of the literature (Gedatus, 2007; Sitzer et al., 2012) and the experience of the researchers. After the form was prepared, three experts who had an academic study on cyberbullying were asked to evaluate the questions and necessary corrections were made in line with the feedback. In the interview form, open-ended questions were asked about the definition of cyber sexual bullying, the events they perceived as cyber sexual bullying, the effects of experiencing these events on them, and the observations about the individuals who display or encounter cyber sexual bullying behaviors.

Collection of Data

Interviews were conducted with three university students using the semi-structured interview form. At the beginning of the interview, the purpose of the research was clearly stated again and participants were reminded that they had the right to stop participating in the research and quit the interview at any time. After the approval of the participants, the interviews were recorded with a voice recorder. The interviews took 50 minutes on average. After the interviews were completed, they were put in writing and made ready for analysis.

Analysis of Data

Colaizzi's (1978) approach was adopted during the analysis phase. By the steps of this approach, first of all, the researchers wrote down the audio recordings and read them several times. The reason for this is to reveal clear meanings that are directly related to the participants' experiences and perceptions about cyber sexual bullying. The researchers then formed the hidden meanings in the expressions and formed these meanings as clusters of common themes. The goal is to get a structural explanation for cyber sexual bullying. Afterward the interview records and themes were sent to the participants for validity. Participants confirmed the accuracy of the interviews and stated that there was no need to change the themes. In the analysis of the data, MAXQDA 18 was used.

FINDINGS

The themes obtained as a result of the analysis are as follows:

1. Any act that individuals are drawn to acts of sexual content other than their will is cyber sexual bullying.
2. In the cyber environment, there is a wide range of behaviors that can be termed as sexually disturbing.
3. Cyber sexual bullies have negative behavior and personality traits.
4. Bullying behavior has different motivations.
5. While everyone may be exposed to some acts of sexual bullying, victims of targeted actions have a similar profile.
6. Those exposed to cyber sexual bullying act try to cope with their situation by giving different behavioral and emotional reactions.

Theme 1 Any act that individuals are drawn to acts of sexual content other than their will is cyber sexual bullying.

In the interviews on how sexual bullying behaviors are experienced in the cyber environment, the first question asked to the participants is what they understand when talking about cyber sexual bullying and what characteristics should the behavior have to be called bullying. According to the participants, for a behavior to be counted as sexual bullying, a material containing sexuality should be shared by a known or unknown person, verbally or visually, via social media, for purposes such as threats or revenge without the willing of the individual or it needs to be insisted on a sexual act. If a definition is made within the framework of these criteria set by the participants, cyber sexual bullying means "to involve the individual in an insistent, deliberate sexual act, without his/her will".

"The other person... How can I say? It may be that he constantly disturbs the other one with photos, sexual photos, or verbal harassment. This may also reach a psychological dimension. This is how I define it. "(F1)

Participant 3 defines cyber sexual bullying as his boyfriend suddenly sending her a private photo of himself and asking her to do the same while talking via a phone app.

I: How come? Are they requests like 'send me photos?'

F: Yes. This is also sexual bullying. He forcibly wants it from me. I won't send it, just go away, I don't want it.

According to the participants, the definition of cyber sexual bullying, when communicating with the known or unknown person, the sharing of sexual content or forced to share sexual content without the individual's willingness.

Theme 2 In the cyber environment, there is a wide range of behaviors that can be termed as sexually disturbing.

While describing cyber sexual bullying, the participants stated that all kinds of sexual content sharing are bullying if the individual is unwilling. In order to clarify what participants understood from sexually explicit sharing, the researchers asked them which posts they describe as sexually explicit. The responses from the participants showed that they classified different actions as sexual bullying, from offering sexuality over the phone to sharing a photo of the genitals. The most common behavior that participants are most exposed to in the cyber environment and which they know that other people also encounter is the sexual comments on ordinary posts in social media.

"Well, you know that there are fetishists. What we call a fetishist. I posted my shoes like this, not even my shoes. I did something on Instagram. I study painting. I had painted on my palette. I put it on the floor in the bathroom. I poured water on it and all the paints scattered like a rainbow. My feet were bare then. It

was a great image. I look at the event in an artistic way. I shared this. In the picture, the paints are flowing from the palette like this as well. My feet and so are painted. The environment is dim like this. I cropped the picture like this. I put a small peach on it because it is pink and the environment also looks pink. Then you know that there are holes in the toilets and bathrooms. There is a place for water to go. I placed a spider web there. I put a little spider next to it. I completely see this differently. Someone says to me, "Your feet are beautiful. I want to eat your feet.", "You made me a foot fetish" things like that. People with some such fetish. He writes things like this. For example, I shared a photo.

They texted so many messages about that shoe like 'your feet are beautiful' or 'what size are your feet?' like this. 'I liked the shoes when I saw them' 'your feet are beautiful' There was this person. He constantly writes from fake accounts. I mean an unreal account. He writes from there. Can you sell your shoes to me for 300 liras? It's like that. I mean he was constantly sending messages."(F2)

After uploading sexual meanings to individuals' shares, the action that participants call sexual bullying is sexual content photographs sent to their social media accounts. These sexually explicit photos are usually sent from unfamiliar people through fake accounts.

"They even do something directly on social media. They send pictures directly. They send pictures of their genitals. There is such a thing directly" (F1)

Apart from that, it was seen that the participants named the photos with sexual content sent by individuals they know as sexual bullying.

At first, he said 'I want to experience something with you. I asked him 'what kind of things are they?'. He said 'we are lovers. If we can be lovers, I want to have a sex chat with you. He asked 'Why don't you want to do it with me?'. I told him again 'I don't take these normally, I don't accept them. I told you that I didn't want them before. But you still insist.' He asked me 'Do you want to see it?'. I said 'No, I don't want to see it. Please don't send it to me'.

I: You talk about these on Whatsapp.

F: Yes, we are talking on WhatsApp. He sent it. I said 'How so? Don't you take my words seriously? How so? How do you send it to me? ". (F2)

The actions mentioned above include actions carried out on a known or unknown account. Some of the behaviors that the participants call cyber sexual bullying to occur through the interventions made on the accounts of individuals. Some of the actions taken by intervention in the accounts in the experiences of the participants are; stealing the account and sharing sexually explicit posts, sexual partnering with fake accounts, following with new fake accounts although ignored / blocked.

" Or, for example, sir, when I was in the 10th grade, I just met social media. Sorry, sir, on my site, someone shared a photo of a woman but I didn't even know. I didn't know the man either; I didn't know who he was. He stole my account and shared it. Then, I...

I: A woman photo? Is the photo obscene?

F: Yes, an obscene photo, sir. He shared an obscene photo. Her body was explicit. Obscene.

I used to be on Facebook once a week then. Because the internet was limited at that time. Since it was particularly limited in our city, we used to go to internet cafes if we could get permission. A man from my village called me. He said 'I know you don't do things like this but someone stole your Facebook account. He shared a photo. Do you know that?' I said 'No'. I went to the bazaar then I remember well. I immediately removed that photo. " (M1)

Another participant describes the cyber sexual bullying acts made over an unknown account as follows:

F: A male. He also creates a woman account. He humiliates femininity in this way, too. I get very pissed at this situation but that's not the point. He creates an account. He said "thanks to that account, I bought a game of 250 dollars"

I: What does he do with the fake account, for instance?

F: With a fake account, someone on the internet says to him, "Send me your breasts. Send me something so I understand that you're a girl. " They don't believe of course. They know the photo is fake. For example, send me an instant picture. Send me your current moment, I wonder. Are you a girl? Or send me a voice. Sending voices are another case. They request voice. This guy goes to the internet. On the Internet where we call Google, there is a photo of woman's breasts; there are also instant photos and so on. He investigates thoroughly. He finds a photo that the other person cannot understand. He sends him and he believes. So he sends him money. There is also something. I won't let them find me. If they find me, it would be bad; of course, you know that it is a fake account after all. There are bank accounts on the internet, there are accounts called para and papara. Then there is a card called in real. They cannot find you on the internet with these. For example, if you give an iban number, they can't find you. So they use these applications... "(F2)

Another cyber sexual bullying behavior expressed by the participant is the sharing of your photos by someone you know. The people who shared the photos have different ways to obtain these photos. In some cases, individuals send their photos to their partners / lovers, and individuals who get this photo make it spread through social media for various reasons. In some cases, it is also secretly taken by someone familiar, and then shared in a cyber environment.

"F: Yeah, I came across something like that. Not me but a friend of mine from my neighborhood experienced something like that. To her boyfriend, well how can I say? She sent her pictures to her boyfriend and after they broke up the boy shared her pictures in a Whatsapp group which consists of boys

from that neighborhood. And another friend's cousin was in that group. And then he shows them to his older sister. We recognized the girl from the pictures. My friend reached out to me and said, "I had seen someone like this on your Instagram." He sent me the pictures. I said, "Yes, I know this girl. I follow her." Then we reached the girl. The girl didn't accept first. She said "It can't be me. There is no such thing." She didn't accept. Then we stopped texting her. Then she texted us again. She asked "what kind of photos were they?". Then she told us. She had sent them.

I: What kind of photos were they?

F: They were taken from the mirror. For example, she has a nightgown or something like that. She is naked or something. There were photos like that "(F1)

As an example of cyber sexual bullying by a familiar person, another participant stated:

F: So it was a fake account. Both he and the fake account were girls. It was a girl's name but a male would use it. It is obvious. He would send pictures to other people. He would threaten them. Like 'Either you will be with me or I will spread your photos.' He would take their pictures secretly. Likewise, there was this girl who was her roommate. The girl would study theology but had nothing to do with religion. She did something like she would take the photos of the girls in the room, sir. Of course, it's a very private situation. She would share the photos on social media. For example, the light was left on; she would do something after 12.00. Let's say she has it out for someone. This girl I am talking about is a headscarfed girl. She would take a private photo and send it to the internet. Or she would send it to her friends. This girl is headscarfed but I took an open photo of her. Or she would take private photos.

I: Did she write something below?

F: I mean she acts without thinking. She writes according to her psychological state. The more she annoys her, the worse she writes. So the photos could be worse. " " For example, I have witnessed other girls as well. As these girls mentioned, not only this girl but also others, there are 2 other roommates. They are 4 people staying together. They have also been victims. They already made a collective complaint. Both those victims and those two other girls took pictures of them. I mean, she threatens you, she says 'If you don't do what I say, for example, if you don't turn off the light, I will do these kinds of things, I will share your photos. I will disgrace you. I will send them to your mother and father. This girl, sir, sorry but she does things, bad things. She says 'I took this picture at that particular house. She pretends like it is not the room but some particular place.

I: Is it something like Photoshop?

F: Exactly, sir. For example, she takes it in this room; the bed can be seen obviously. She says 'Here is your daughter; she is in a hotel room. She went there with her girlfriends. Who knows what they are doing.' (M1).

Another behavior that does not contain pictures or any sharing but is defined as cyber sexual bullying is to make requests with sexual content over the phone.

F: I have experienced a lot, sir. They called me last month. Because I was sleepy, they called and I said 'Hello'. I didn't check who was calling. It was midnight, sir, it was about 12 o'clock. I said 'hello' and I found out that they were 5 or 6 girls. Together they said 'how are you?' I didn't want to say something bad as maybe they could be one of my relatives. I have a lot of relatives. I have so many cousins that maybe I have nearly a hundred cousins. They said 'how are you, are you well?' 'Anyway, I said 'are you one of my relatives?' Because I have so many relatives I can't recognize their voices. I said 'who are you?' They said, "We stay in a dorm somewhere. We are bored in the state dormitory. We can't find anything to do. We are dialing numbers like that. We offer such bad things to people. " I said ' Does it befit your dignity? ".

I: Do they offer sexually explicit stuff? What are they offering, for instance?

F: Well, sir, like 'will you sing a song for us?', 'do you have a darling?', ' what do you do'

I: But not sexually explicit, right?

F: Well, it has that side, too.

I: So it has both sides. It can be this or that. According to the course of the conversation.

F: Well, sir, like ' how are you? ', ' are you well?', 'where are you from?'. It is when they get the information and the sincerity of you. When they get the conversation, they take it forward. Later, they offer bad things.

(M1)

Behaviors accepted by participants as cyber sexual bullying can be listed as follows; sexual commenting on daily social media posts, sexually explicit photos without request, interfering with social media accounts and make them related to sexual content shares, secretly taking pictures and sharing it, sharing a private photo that you send to someone you know without your permission and making sexual requests over the phone.

Theme 3. Cyber sexual bullies have negative behavior and personality traits.

Participants characterized individuals with bullying behavior with negative behavior and personality traits such as "psychologically unhealthy" ," the ones who use the weaknesses of people ", "selfish / sex-oriented communicating", " insist on even when they are rejected " and "loser" .

Sir, a loser for instance is like that. The first ones to blame are the families. It is because families send them money, they support them. A kid, for instance, doesn't study. He thinks that the family sends money even if they study or not. He doesn't study. Or he doesn't work, either. He stays in the dorm till evening. He doesn't attend classes. He does not have any spiritual things. He doesn't have any financial gain, he has no expectation. Unavoidably, he goes to the internet. His friendship relations can't be improved, either. He tries to establish a cyber friendship because he is in cyber environment. When he can't do it, he starts to annoy people. He tries to bully. (F2).

They also stated that the families or social environments of individuals who exhibit bullying behavior in cases they know the perpetrator are not healthy, either.

"Yes, there are so many. There is an excessive number of them. When looking from outside, you say "wow, look at that man, he has money and everything." I think the reason for this is that they get bored with money, you know, they get bored with wealth. He tries to find something. He wants to deal with something. He turns to these. It is also the same for poor people. For example, the family never dealt with him. He looks for attention from somewhere. For example, his father died. His mother died. He looks for attention somehow. He wants someone to deal with him, to be interested in him. So, he can be acting like this. (F)

"Actually, he was such a type. He was like the ones who always play for sympathy. He didn't have a father; he didn't have a relationship with his mother and brother, etc.

I: So he would say he didn't have a relationship with his mother, right?

F: He would say 'something happened with my mother'.

I: So he actually tells his problems.

F: Yes, some of his problems. Yes, he talks about his private problems and so on. "(F3)

The most important points in the statements of the participants are that bullying behavior can be seen by people of all sexes and socioeconomic levels.

"Let me tell you like this. For example, he graduated from ten universities. He is very rich. He always goes abroad or something. None of them matters. There are a lot of such people. Some such people constantly use those applications, share their organs, and tell 'I will give you money if you do this'.

I: So, they are educated and rich, right?

F: Yes there are many of them. An excessive number. When looking from outside, you say "wow, look at that man, he has money and everything." (F1)

"... In general, for example, they took it together. It can be any kind. It can be nude or it can be normal. Especially males can say "I will send it to your family." Even the females can threaten the males, for example, if the male leaves her and is with someone else (F2).

Theme 4 Bullying behavior has different motivations.

The participants stated that the main motivations of bullying behaviors are revenge, threatening, and bragging.

In the experience of the participants, if the behavior seen as sexual bullying is performed by a familiar person, the main purpose of this person is to take revenge. According to the experiences of the participants, after the dating relationships that mostly end with separation, they share for revenge.

"Exactly. That's because, for example, you are a man and there is another man who harms you. I mean he gave you harm and now you are angry with him. But somehow you can't try to reach him or try to harm him. Because he gives you harm. How can you harm him? You can do it by taking over his accounts, sharing something obscene "(F2)

In the experience of the participants, individuals who carry out bullying action can do this for threatening purposes. The difference from the revenge sharing is that the person who faces cyber sexual bullying, in this case, does not harm the person who carried out the bullying action. Sharing for threats is aimed at harming the other, even if it does not harm him. Participant 2 states as follows how a person who stays together in the dormitory is used as a threat purpose, although it is not desired;

F: Exactly. They already have your photos. Because she doesn't have anything to do, as I said 'loser'. Her only thing is to take your photos. She gets your photos and once you annoy her she says 'if you do it again, I will share them' she threatens just like that.

I: So she uses them as a threat.

F: One of the biggest things about sexual bullying is to threaten, sir. Exactly. "(F2)

Another reason that pushes individuals to share sexual content is bragging.

"F: Yeah, I came across something like that. Not me but a friend of mine from my neighborhood experienced something like that. To her boyfriend, well how can I say? She sent her pictures to her boyfriend and after they broke up the boy shared her pictures in a Whatsapp group which consists of boys from that neighborhood.

And another friend's cousin was in that group. And then he shows them to his older sister. We recognized the girl from the pictures. My friend reached out to me and said, "As if I had seen someone like this on your Instagram." He sent me the pictures. I said, "Yes, I know this girl. I follow her." Then we reached the girl. The girl didn't accept first. She said "It can't be me. There is no such thing. " She didn't accept. Then we stopped texting her. Then she texted us again. She asked "what kind of photos were they?". Then she told us. She had sent them.

I: What kind of photos were they?

F: They were taken from the mirror. For example, she has a nightgown or something like that. She is naked or something. There were photos like that.

I: So why did he share it?

F: He may have wanted to brag because he had a girlfriend "(K1)

When the participants' experiences about cyber sexual bullying are examined, it is seen that they define bullying as posts that are shared on any social media in the privacy area of the individual and contains sexuality and

without the permission of the person. The main motivation for these behaviors is taking revenge, threatening, or bragging. Individuals who carry out such actions can be from any socioeconomic level, both sexes, predominantly men. In the experience of the participants, individuals who carry out bullying are generally people who do not have a meaningful occupation, have problematic family relationships, and have personality problems. The research aim is to obtain in-depth information about both those who carry out cyber sexual bullying and those who encounter this bullying action. The structure of exposure to cyber sexual bullying in the participants' experiences will be examined below.

Theme 5. Victims in targeted bullying acts have a similar profile.

In some cases, bullying behaviors target a particular person. In the experiences of the participants, there are some conditions that determine the reactions of individuals to these bullying behaviors. In the experiences of the participants, first of all, whether individuals know the person who acted or not, whether the victimization is large or small, individuals whose victimization continues are more introverted individuals with no family support.

In the experience of the participants, it was observed that especially individuals who were not in contact with their family were weak at the point of stopping these actions. Individuals who perform the bullying act can be even more encouraged if they are aware of the situation of the person they are doing this behavior. Participant 1 talked about some girl who is constantly disturbed on social media by her boyfriend who wanted to break up. When she blocked her by phone, he would go to her door. According to the participant, the situation that the girl couldn't resist and unblocked him on phone was connected to her lack of family support.

"F: He may have been emotionally attached to her. Maybe he did this to most girls. Like constantly calling, etc. Maybe the other ones drew the line and directly rejected him. They may have got rid of him. But my friend had such a situation because of her aunt. And he knew that. It's because he knows she is afraid. Even when he came to the door, we sent him back for the aunt not to know this. Since he is aware of this, he may continue in this way easily. "(F1)

Participants stated that in their experiences, especially in cases of bullying whose perpetrator is known, more introverted and calmer individuals remain quieter in return for what is done. Participant 1 talks about a person whose pictures are shared after leaving his boyfriend. An individual with a good financial situation and a good circle of friends sends private photos to her boyfriend through an application. After their relationship ends, these photos are shared by the man in a group without the knowledge of the individual. This individual learns from other people that her pictures are shared. The individual tries to solve the situation without informing her family. Participant 1 thinks that the calm and naive nature of the individual may be the cause of this bullying.

"F: When looking from outside, she looks like a naive and calm person. She draws that kind of profile, and her family is wealthy, the neighborhood, etc. is good. Her friend circle is also good. That's why I was so surprised. I didn't expect such a situation.

In the experience of the participants, while everyone can encounter certain actions, in some cases, it is observed that the behaviors towards more introverted persons without family support are easily maintained by the perpetrators.

Theme 6 Exposure to cyber sexual bullying has negative effects on the victim.

When individuals encounter any bullying situation, it also has emotional effects on them. When bullying behavior is encountered, this general situation is described as severe as traumatizing, and reactions such as anxiety, sadness, and embarrassment are mentioned.

The participants first described the experience of sexual bullying by expressions such as "shocking", "something like dying".

"F: Sir, the people who are exposed usually do not expect such a thing, so something suddenly happens.

As if God bless, something like death.

I: Like trauma?

F: Exactly. Then they start losing their belief.

When exposed to cyberbullying, emotions that often accompany this are anxiety and fear. Anxiety, fear, and anger are seen together, especially if there are unpredictable situations.

"F: Yes, something like this happened to me. Once I was drawing when I was on the subway. I mean on the train. There was a man in my crosswise. We constantly caught each other's eye but I focused on myself. Then I went to Kadıköy. I went to the workshop. Then a message came from Instagram . 'You have drawn very well'. He took a picture of me. When did it come to this level? He was just in my crosswise. How did he find me on Instagram? I mean I was very surprised. I felt very strange and I was afraid. He doesn't even know my name. If I was with someone and was called by my name, I would think that he found me in this way. I was very surprised and even asked people around me. How did he find me? I was so scared. How do I say that? I am getting angry. How can I say? For what purpose, I cannot understand. I get angry like this, I block it directly. For example, when that photo was taken, I was pretty scared "(F3)

When cyber sexual bullying is encountered, often accompanying feeling is a shame. In some cases, these feelings can also be combined with physiological responses.

F: It was too much. How can I say? You know when there is a lot of tingling. I felt very strange and very bad.

I: Was your body tingling?

F: Yes my body was tingling. I felt ashamed. I felt ashamed instead of him. I felt bad. I blocked him directly, I was dithering. (F1)

CONCLUSION and DISCUSSION

During the interviews with university students, the participants defined cyber sexual bullying as 'to be involved in a persistent, deliberate sexual act other than the individuals will'.

When we look at the definition of cyberbullying, it is meant that the means of communication are misused such as threats, harassment, and harm (McQuade, Colt, & Meyer, 2009). Bullies harm the victim physically, sexually, and / or emotionally by using electronic media (Grigg, 2010). In this case, the opinions of the participants seem to be consistent with the literature. However, it is also necessary to indicate anonymity and publicity points in this definition (Nocentini, Calmaestra, Schultze-Krumbholz, Scheithauer, Ortega, & Menesine, 2010). Overuse of online emotional content was found to be associated with high levels of cyberbullying (Marín-López, Zych, Ortega-Ruiz, Hunter, & Llorent, 2020). There is a relationship between sexting and both sexual harassment and cyberbullying (Gámez-Guadix, & Mateos-Pérez, 2019). Sexting takes place electronically, especially via telephone, instant messaging, or e-mail (Reyns, Burek, Henson, & Fisher, 2013).

The responses from the participants showed that they classified different actions as sexual bullying, from offering sexuality over the phone to sharing a photo of the genitals. The most common behavior that participants are most exposed to in the cyber environment and which they know that other people also encounter is the sexual comments on ordinary posts in social media. Similar to this study, in Thompson and Morrison (2013) study on young people, it was observed that college-age men engage in technology-based behaviors such as asking for sexual information, posting sexually explicit texts or photos on someone's profile, hostility towards women, beliefs that support rape and blaming the victim even if the person doesn't want to reveal. According to Rivers (2013) cyberbullying includes sexual harassment in some cases as seen in these examples. Such a situation can be mentioned especially when there are online interactions requesting something from the victims or when the victims are forced to act, such as sharing personal information or private pictures, which make them, feel more vulnerable. In the cyber environment, in addition to going to pornographic sites, people can be seen as seeking relationships, sexually harassing, sending sexually explicit photos, talking about their sexual life (Willard, 2006), having undesirable sexual interest, insisting on sexual intercourse, harming gender-based harm (Barak, 2005), etc. In fact, when the cyberbullying studies are examined, the participants point to interpersonal problems such as holding grudges, getting angry with someone and retaliating as the reasons for cyberbullying (Akbulut & Eristi, 2011; Topcu, Yildirim, & Erdur-Baker, 2012). Cyber sexual bullying is sometimes carried out by an ex-boyfriend, as noted by the participants. In romantic relationships with mutual trust and loyalty, sexting can occur (Fox & Potocki, 2014). Such correspondence can be used after separation. Lyndon et al. (2011) showed that more than half of the university students participating in their study were subjected to cyber-sexual bullying by their ex-partners at least once on Facebook. Moreover, in a qualitative study, participants stated that they were worried that their sexual information would be shared through technology (Melander, 2010). Van Ouytsela et al. (2016) conducted 11 focus group interviews with 57 adolescents. Cyber sexual bullying takes place in more intimate smartphone applications such as Snapchat. Both boys and girls think there is pressure on girls about sexting.

Because if they don't do it, girls believe that they will be left by their boyfriends. Also, the participants stated that the photographs could be abused for three reasons such as accusing or blackmailing the victim, taking revenge after a romantic relationship ended, and sending it to others to brag about the photo they obtained.

According to the participants, cyber sexual bullying causes negative feelings for the victim. Also in the literature, exposure to sexting was associated with cyber victimization, depression, and suicidal ideation among university students (Dake, Price, Maziarz, & Ward, 2012; Medrano, Lopez Rosales, & Gámez-Guadix, 2018). Houck et al. (2014) found that cyber sexual bullying is associated with sensory awareness and lack of emotion regulation. According to the study conducted by Mitchell et al. (2012) with 506 participants between the ages of 10-17, among the young people who create or appear in sexually explicit video messages 21 % of them are upset, ashamed, and also afraid of the consequences of sending such messages. Lee et al. (2013) determined that there is a relationship between sending their sexual photos to someone and taking someone's sexual photos and peer pressure. It was also found that there is a relationship between cyber sexual content sharing and depression symptoms, anxiety symptoms, substance use, and impulsivity (Temple et al., 2014). McGinley et al. (2016), in their study on 2855 university students, showed that being chronically exposed to cyber sexual bullying increases anxiety, depression, marijuana use, and excessive alcohol use behavior.

Children and young people frequently encounter border violations that contain sexuality in the cyber world (Knabenschuh & Schülke, 2019). While the exposure of children and young people to sexual bullying is so high in the cyber environment, it is necessary to understand the risks associated with the cyber world and to carry out studies to reduce it. Although there are indicative studies on cyberbullying in the literature part of this research, there is no other research other than this research on cyber sexual bullying as far as the researchers can reach. In future studies, it seems important to carry out studies where the participants are adolescents who are more at risk for cyber sexual bullying. There are no perpetrators among the volunteer participants of this study. However, it is important to examine the nature of the interaction between the perpetrator and the victim with qualitative studies. Reducing online risks for children and young people is important for increasing positive factors related to online activities, especially information availability and social support (Mishna et al., 2010).

RECOMMENDATIONS

Findings obtained within the scope of this study indicate the prevalence. With researches to be conducted with representative samples, information can be obtained on subjects such as real prevalence, more in-depth information on victims and perpetrators, risky social media practices. This information can help develop effective methods to fight cyber sexual bullying. Moreover, instead of cross-sectional studies, data collected at different times can provide broader information about the causes and consequences of different forms of cyber sexual bullying. It is obvious that the victim can take personal precautions with the researches to be done. However, they may not always cope alone. For this reason, the cooperation of families, schools, and legal institutions is required. It is also important for those who are potential bullies to be watched by their families. Besides families, it has critical importance for teachers to watch students who are bullies and victims. It should be discussed that

cyberbullying can be as devastating as traditional bullying, and it should be argued on the effects that may occur on the victim. People should be made aware of what sanctions might be about the behaviors in cyber environment where there is a feeling of uncontrolled. It should be pointed out that social and moral rules also apply in this environment, they should be made to feel the emotions such as empathy, shame, etc. here as well.

ETHICAL STATEMENT

"In this article, the journal's writing rules, publication principles, research and publication ethics, and journal ethical rules have been followed. The responsibility belongs to the author (s) for any violations that may arise regarding the article. "

Author (s) Contribution Rate Statement:

AS: %25

EB: %25

TTK: %25

MS: &25

REFERENCES

- Aftab, P. (2006). Stop cyberbullying. It was obtained from <https://www.wiredsafety.com/> on March 26, 2020.
- Akbulut, Y., & Eristi, B. (2011). Cyberbullying and victimisation among Turkish university students. *Australasian Journal of Educational Technology*, 27(7), 1155-1170. <https://doi.org/10.14742/ajet.910>.
- Andreou, E. (2001). Bully/victim problems and their association with coping behaviour in conflictual peer interactions among school-age children. *Educational Psychology*, 21(1), 59-66, <https://doi.org/10.1080/01443410125042>.
- Alipan, A., Skues, J.L., Theiler, S., & Wise, L. (2020). Defining cyberbullying: A multifaceted definition based on the perspectives of emerging adults. *International Journal of Bullying Prevention*, 2, 79–92. <https://doi.org/10.1007/s42380-019-00018-6>
- Barak, A. (2005). Sexual harassment on the Internet. *Social Science Computer Review*, 23, 77-92. <https://doi.org/10.1177/0894439304271540> .
- Belsey, B. (2004). Cyberbullying. It was obtained from www.cyberbullying.ca 11 September, 11 2018.
- Belsey, B. (2007). Cyberbullying: A real and growing threat. *ATA Magazine*, 88(1), 14–21.
- Beran, T., & Li, Q. (2005). Cyber harassment: a study of new method for an old behavior. *Journal of Educational Computing Research*, 32(3), 265–277. <https://doi.org/10.2190/8YQM-B04H-PG4D-BLLH>.
- Berson, I. R. (2003). Grooming cybervictims: The psychosocial effects of online exploitation for youth. *Journal of School Psychology*, 2, 5-18, https://doi.org/10.1300/J202v02n01_02.
- Campbell, M. A. (2005). Cyberbullying: An old problem in a new guise? *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 15(1), 68-76, <https://doi.org/10.1375/ajgc.15.1.68>.

- Chu, X.W., Fan, C.Y., Liu, Q.Q., & Zhou, Z.K. (2018). Stability and change of bullying roles in the traditional and virtual contexts: A three-wave longitudinal study in Chinese early adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 47, 2384–2400. <https://doi.org/10.1007/s10964-018-0908-4>
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Sage Publications.
- Cripps, J., & Stermac, L. (2018). Cyber-sexual violence and negative emotional states among women in a Canadian university. *International Journal of Cyber Criminology*, 12(1), 171-186. doi: 10.5281/zenodo.1467891
- Crosslin, K., & Golman, M. (2014). "Maybe you don't want to face it" – College students' perspectives on cyberbullying. *Computers in Human Behavior*, 41(0), 14-20, <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.09.007>.
- Çetin, B., Yaman, E., & Peker, A. (2011). Cyber victim and bullying scale: A study of validity and reliability. *Computer & Education*, 57(4), 2261-2271, <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.06.014>.
- Dake, J. A., Price, J. H., Maziarsz, L., & Ward, B. (2012). Prevalence and correlates of sexting behavior in adolescents. *American Journal of Sexuality Education*, 7, 1–15, <https://doi.org/10.1080/15546128.2012.650959>.
- Dilmaç, B. (2009). Psychological needs as a predictor of cyberbullying: A Preliminary Report on College Students. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 9(3), 1307-1325.
- Dilmaç, J.A. (2014). Looking for the Gaze: The case of humiliation in the digital era. *Journal of Academic Inquiries*, 9(1), 183-203, <https://doi.org/10.17550/aid.23284>.
- Ellcessor, A. (2019). Prevention of cyberbullying in adolescents (Master's thesis). California State University, Monterey Bay, USA. Retrieved from, https://digitalcommons.csumb.edu/caps_thes_all/448
- Erdur-Baker, Ö., & Kavşut, F. (2007). Akran zorbalığının yeni yüzü: Siber zorbalık.[The new face of peer bullying: Cyberbullying.] *Eurasian Journal of Educational Research*, 27, 31-42.
- Espelage, D. L., & Hong, J. S. (2019). School climate, bullying, and school violence. In M. J. Mayer & S. R. Jimerson (Eds.), *School safety and violence prevention: Science, practice, policy* (p. 45–69). American Psychological Association.
- Farrell, A. D., Thompson, E. L., Mehari, K. R., Sullivan, T. N., & Goncy, E. A. (2018). Assessment of in-person and cyber aggression and victimization, substance use, and delinquent behavior during early adolescence. *Assessment*, 1-17. <https://doi.org/10.1177/1073191118792089>
- Fisher, B.W., Gardella, J.H. & Teurbe-Tolon, A.R. (2016). Peer cybervictimization among adolescents and the associated internalizing and externalizing problems: A meta-analysis. *Journal of Youth and Adolescence*, 45(9), 1727-1743. doi: 10.1007/s10964-016-0541-z
- Fenech Sander, M.M. (2009). *Questions about accountability and illegality of cyber rape*. Master Of Science Umi Number: 1473253
- Fox, Jesse, and Bridget Potocki. 2014. "Technology and Culture: Sociocultural Explanations for Sexting." In *Sexting and Youth: A Multidisciplinary Examination of Research, Theory, and Law*, edited by T. C. Heistand and W. J. Weins, 95–122. Carolina Academic Press.

- Gómez-Guadix, M., & Mateos-Pérez, E. (2019). Longitudinal and reciprocal relationships between sexting, online sexual solicitations, and cyberbullying among minors. *Computers in Human Behavior*, 94, 70-76, <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.01.004>.
- Goodwyn, T.M. (2015). *College Students' conflict resolution response to cyberbullying on facebook*. University of The Rockies. Umi Number: 3686152
- Hinduja, S., & Patchin, J. (2009). *Bullying Beyond the Schoolyard: Preventing and responding to cyberbullying*. Corwin Press.
- Houck, C. D., Barker, D., Rizzo, C., Hancock, E., Norton, A., & Brown, L. K. (2014). Sexting and sexual behavior in at-risk adolescents. *Pediatrics*, 133, e276–e282, <https://doi.org/10.1542/peds.2013-1157>.
- Kim, S., Kimber, M., Boyle, M.H., & Georgiades, K. (2019). Sex differences in the association between cyberbullying victimization and mental health, substance use, and suicidal ideation in adolescents. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 64(2), 126-135. <https://doi.org/10.1177/0706743718777397>
- Kokkinos, C.M., Antoniadou, N., & Makos, A. (2014). Cyber-bullying: An investigation of the psychological profile of university student participants. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 35(3), 204-214. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2014.04.001>
- Kowalski, R. M., Limber S. P., & Agatston, P. W. (2008). *Cyberbullying. Bullying in digital age*. Blackwell Publishing
- Kowalski, R., & Limber, S.P. (2007). Electronic bullying among middle school students. *Journal of Adolescent Health*, 41(6), 22- 30, <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2007.08.017>.
- Küçük, S., İnanıcı, M.A., & Ziyalar, N. (2017). Siber zorbalık ölçeği Türkçe uyarlaması. *Adli Tıp Bülteni, [Turkish adaptation of cyberbullying scale. Forensic Medicine Bulletin]* 22 (3), 172-176, <https://doi.org/10.17986/blm.2017331584>.
- Lee, C.-H., Moak, S., & Walker, J. T. (2013). Effects of selfcontrol, social control, and social learning on sexting behavior among South Korean youths. *Youth & Society*, 48 (2), 242-264, <https://doi.org/10.1177/0044118X13490762>.
- Marín-López, I., Zych, I., Ortega-Ruiz, R., Hunter, S. C., & Llorent, V. J. (2020). Relations among online emotional content use, social and emotional competencies and cyberbullying. *Children and Youth Services Review*, 108, [104647]. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.104647>
- Medrano, J. L. J., Lopez Rosales, F., & Gómez-Guadix, M. (2018). Assessing the links of sexting, cybervictimization, depression, and suicidal ideation among university students. *Archives of suicide research*, 22(1), 153-164. doi: 10.1080/13811118.2017.1304304.
- Mishna, F., Cook, C., Gadalla, T., Daciuk, J. & Solomon, S. (2010). Cyberbullying behaviors among middle and high school students. *American Journal of Orthopsychiatry*, 80(3), 362–374. DOI: 10.1111/j.1939-0025.2010.01040.x
- Mishna, F., Schwan, K. J., Birze, A., Van Wert, M., Lacombe-Duncan, A., McInroy, L., & Attar-Schwartz, S. (2018). Gendered and Sexualized Bullying and Cyberbullying. *Youth & Society*, 0044118X1875715. doi:10.1177/0044118x18757150

- Mitchell, K. J., Finkelhor, D., Jones, L. M., & Wolak, J. (2011). Prevalence and characteristics of youth sexting: A national study. *Pediatrics*, *129*, 13–20. doi:10.1542/peds.2011-1730
- Mori, C., Cooke, J.E., Temple, J.R., Ly, A., Lu, Y., Anderson, N., Rash, C., & Madigan, S. (2020). The prevalence of sexting behaviors among emerging adults: A meta-analysis. *Archives of Sexual Behavior*, *49*, 1103–1119. <https://doi.org/10.1007/s10508-020-01656-4>
- Nansel, T. R., Overpeck, M. D., Pilla, R. S., Ruan, W. J., Simmons-Morton, B., & Scheidt, P. (2001). Bullying behavior among U.S. youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Journal of the American Medical Association*, *285*, 2094–2100. doi: 10.1001/jama.285.16.2094.
- Nocentini, A., Calmaestra, J., Schultze-Krumbholz, A., Scheithauer, H., Ortega, R., & Menesini, E. (2010). Cyberbullying: Labels, behaviours and definition in three European countries. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, *20*(2), 129-142, <https://doi.org/10.1375/ajgc.20.2.129>.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Blackwell.
- Olweus, D. (1997). Bully/victim problems in school: Facts and intervention. *European Journal of Psychology of Education*, *12*(4), 495-510, <https://doi.org/10.1007/BF03172807>.
- Padgett, S. & Notar, C. E. (2013). Bystanders are the key to stopping bullying. *Universal Journal of Educational Research*, *1*(2), 33-41, [10,13189/ujer.2013.010201](https://doi.org/10.13189/ujer.2013.010201)
- Patchin, J., & Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the school yard: A preliminary look at cyberbullying. *Youth Violence and Juvenile Justice*, *4*, 148–169, <https://doi.org/10.1177/1541204006286288>
- Redmond, P., Lock, J.V., & Smart, V. (2020). Developing a cyberbullying conceptual framework for educators. *Technology in Society*, *60*, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2019.101223>
- Reyns, B. W., Burek, M. W., Henson, B., & Fisher, B. S. (2013). The unintended consequences of digital technology: Exploring the relationship between sexting and cybervictimization. *Journal of Crime and Justice*, *36*(1), 1-17, <https://doi.org/10.1080/0735648X.2011.641816>
- Rivers, I. (2013). Cyberbullying and cyberaggression. Sexualised and gendered experiences. In Ian Rivers & Neil Duncan (Eds.), *Bullying experiences and discourses of sexuality and gender*. Routledge
- Rivers, I. (2013). Cyberbullying and cyberaggression. Sexualised and gendered experiences. In Ian Rivers & Neil Duncan (Eds.), *Bullying experiences and discourses of sexuality and gender*. Routledge
- Shariff, S. (2009). *Confronting Cyber-Bullying: What schools need to know to control misconduct and avoid legal consequences*. Cambridge University Press.
- Slonje, R., & Smith, P. K. (2008). Cyberbullying: Another main type of bullying? *Scandinavian Journal of Psychology*, *49*, 147–154. [10.1111/j.1467-9450.2007.00611.x](https://doi.org/10.1111/j.1467-9450.2007.00611.x)
- Şahin, M. ve Akbaba, S. (2017). *Okulda ve sanal ortamda zorbalık ve empati. [Bullying and empathy in school and in the cyber environment.]* Nobel Yayınları
- Temple, J. R., Le, V. D., van den Berg, P., Ling, Y., Paul, J. A., & Temple, B. W. (2014). Brief report: Teen sexting and psychosocial health. *Journal of Adolescence*, *37*, 33–36. doi:10.1016/j.adolescence.2013.10.008

- Topcu, Ç., Yıldırım, A., & Erdur-Baker, Ö. (2012). Cyberbullying at schools: What do Turkish adolescents think? *International Journal for the Advancement of Counselling*, 35(2), 139–151. <https://doi.org/10.1007/s10447-012-9173-5>.
- Türk, T., Sayın, M., Bakiler, E. ve Satan Aydınay, A. (2018). *Sanal Cinsel Zorbalık Mağduriyet Eğilimi Ölçeği* 13th International Balkan Education and Science Congress bildiri özeti kitabı (s. 146). Edirne: Trakya Üniversitesi
- Uludasdemir, D. & Kucuk, S. (2019). Cyberbullying experiences of adolescents and parental awareness: Turkish example. *Journal of Pediatric Nursing*, 44, e84-e90. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2018.11.006>
- Van Ouytsel, J., Van Gool, E., Walrave, M., Ponnet, K., & Peeters, E. (2016). Sexting: adolescents' perceptions of the applications used for, motives for, and consequences of sexting. *Journal of Youth Studies*, 1–25. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1241865>
- Wick, S.E., Nagoshi, C., Basham, R., Jordan, C., Kim, Y.K., Nguyen, A.P., & Lehmann, P. (2017). Patterns of cyber harassment and perpetration among college students in the United States: A test of routine activities theory. *International Journal of Cyber Criminology*, 11(1), 24–38. doi: 10.5281/zenodo.495770
- Willard, N. (2006). Cyberbullying and cyberthreats. Effectively managing internet use risks in schools. Research Press.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*. McGraw-Hill Education.
- Ybarra, M. L., & Mitchell, K. J. (2007). Prevalence and frequency of Internet harassment instigation: implications for adolescent health. *Journal of Adolescent Health*, 41, 189-195, <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2007.03.005>.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SANAL CİNSEL ZORBALIK VE MAĞDURİYETİNE DAİR DENEYİMLERİ²

Öz

Günümüzde geleneksel zorbalık hala devam ederken, teknolojinin gelişmesiyle birlikte zorbalık sanal ortamda da yapılmaya başlanmıştır. Sanal zorbalığın bir türü de sanal cinsel zorbalıktır. Sanal cinsel zorbalık cinsel içerikli yazı göndermekten kişiye ait uygunsuz fotoğrafları paylaşmaya kadar farklı şekillerde görülebilmektedir. Zorbalar farklı motivasyonlarla mağdurları sanal cinsel zorbalığa maruz bırakabilmektedirler. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sanal cinsel zorbalık yapma ve sanal cinsel zorbalığa maruz kalma deneyimlerini ve zorbalık ve mağduriyet durumlarına ilişkin algılarını incelemektir. Bu doğrultuda, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Sanal cinsel zorbalık olgusunu derinlemesine incelemek için katılımcılarla görüşme yapılmıştır. Katılımcılar iki kız ve bir erkek olmak üzere üç kişiden oluşmaktadır. Katılımcıların seçimi için öncelikle eğitim fakültesine devam eden 550 öğrenciye Sanal Cinsel Zorbalık ve Mağduriyet Ölçeği uygulanmıştır. Ölçekten yüksek puan alan öğrencilerden gönüllü olanlar ile görüşme yapılmıştır. Sanal cinsel zorbalığın anlamı, yaygınlığı, zorbaya dair algılar, mağdura dair algılar ve başa çıkmaya yönelik temalara ulaşılmıştır. Elde edilen temaların literatür ile tutarlı olduğu görülmüştür. Özellikle baş etme noktasında kişinin aldığı bireysel önlemlerin yetersiz kalabileceği görülmektedir. Bu nedenle okul, aile ve yasal kurumların işbirliği son derece önemlidir. Ailenin yanı sıra öğretmenlerin mağdur ve zorba profilleri hakkında bilgisi olması ve öğrencilere farkındalık kazandırmaları gerekmektedir. Sanal cinsel zorbalığın mağdur üzerindeki etkisi konusunda diğer öğrencilerin empati kurması sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sanal cinsel zorbalık, sosyal medya, üniversite öğrencileri, sanal zorbalık, cinsel mağduriyet

---

² Bu çalışma EGT-A-120917-0567 proje kodu ile Marmara Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Proje Birimi tarafından desteklenmiştir.

GİRİŞ

Geçmişten günümüze farklı şekillerde karşımıza çıkan zorbalık, en genel tanımı ile, zorba kişinin bir takım güç unsurlarını kullanarak sürekli ve kasıtlı bir şekilde karşı taraf üzerinde baskı kurması durumudur (Olweus,1993). Kasıt ve güç eşitsizliği içeren zorbalık davranışı (Nansel vd., 2001; Olweus, 1997), saldırganlığın (Şahin ve Akbaba, 2017) ve şiddet davranışının (Espelage & Hong, 2019) bir türü olarak kabul edilmektedir. Olweus'a (1993) göre, zorbalıktan söz edebilmek için üç temel kriter, kasıtlı bir şekilde zarar verme, sürekli tekrar etme ve taraflar (zorba ve mağdur) arası güç eşitsizliğidir.

Zorbalık davranışı pek çok araştırmacı tarafından ele alınan ve tartışılan bir konu olarak literatürde yerini almıştır. Zorbalık çalışmaları okul ortamlarında karşılaşılan zorbalık davranışlarının araştırılmasıyla ve okul çaplı müdahalelerle başlamıştır (Olweus, 1993). Günümüz dünyasında teknolojinin, internetin ve dolayısıyla iletişim teknolojisinin hızla gelişmesiyle birlikte sanal ortamda kendini göstermeye başlayan zorbalık davranışları araştırmacıları zorbalığın farklı bir yüzüyle tanıştırmıştır (Shariff, 2009; Slonje & Smith, 2008).

İnternet ve iletişim teknolojilerindeki bu hızlı gelişim ve değişim, pek çok faydanın yanında birtakım olumsuzlukları ve tehlikeleri de beraberinde getirmiş, zorbalık için potansiyel bir alan sunmuştur (Mishna, Cook, Gadalla, Daciuk & Solomon, 2010). Sanal ortama taşınan zorbalık davranışları, yeni iletişim araçlarının ve sosyal medyanın giderek yaygınlaşmasıyla hemen hemen her yaşta ve her çevreden bireyin karşılaşılabileceği bir hal almıştır (Hinduja & Patchin, 2009; Redmond, Lock & Smart, 2020). Bu nedenle, sanal dünya ile bir şekilde muhatap olan herkes için, bu denli yaygınlaşan sanal zorbalığın farkında olmak, üzerine düşünmek ve özellikle de zamanlarının büyük çoğunluğunu sanal ortamlarda geçiren genç bireyleri sanal zorbalık konusunda bilinçlendirmek oldukça önemlidir (Ellcessor, 2019). Günümüz dünyasında, zorbalığın kontrolsüz güç haline gelmesini önlemek için, zorbalık davranışını, zorbayı ve mağduru iyi tanımak, zorbalığın çeşitli şekillerini fark etmek ve ayırt etmek oldukça önem arz etmektedir (Uludaşdemir & Küçük, 2019). Bu doğrultuda, bu bölümde öncelikle sanal zorbalığın ne olduğu ve ne şekillerde karşımıza çıktığı, geleneksel zorbalıktan hangi noktalarda ayrıldığı ele alınmakta ve daha sonra sanal ortamda karşılaşılan cinsel içerikli zorbalık davranışlarına dikkat çekilerek, sanal cinsel zorbalık davranışlarının daha iyi anlaşılması hedeflenmektedir.

İlk kez 2004 yılında Kanadalı Bill Belsey tarafından kullanılan sanal zorbalık (cyberbullying) kavramı (Belsey, 2004; Campbell, 2005), Türkçe literatürde siber zorbalık olarak da karşımıza çıkmaktadır (Erdur-Baker & Kavşut, 2007; Küçük, İnanıcı & Ziyalar, 2017). Sanal zorbalık, internet veya diğer bilişim teknolojilerini kullanarak karşıdaki kişiye fiziksel, cinsel ve/veya duygusal olarak zarar vermeyi amaçlayan (Kowalski & Limber, 2007), kişinin iyi oluşunu olumsuz yönde etkileyen (Crosslin & Golman, 2014) her türlü davranış olarak tanımlanmaktadır.

Bu davranışlar, yaygın bir şekilde kullanılan Facebook, Instagram, Twitter, Snapchat gibi sosyal medya ağları, e-mail, SMS, sohbet odaları, bloglar, web sayfaları, internet oyunları vb. aracılığıyla gerçekleşmektedir (Hinduja & Patchin, 2009; Patchin & Hinduja, 2006). Sanal zorbalık, küfürlü bir dil içeren online kavgalar ve şiddetli tartışmalar, kaba ve aşağılayıcı mesajlar gönderme, hakaret etme, sanal ortamda dedikodu yayma, iftira atma,

istenmeyen bilgileri veya sırları afişe etme, kişiyi mahcup edecek fotoğraflarını paylaşma, sosyal medya hesaplarını ele geçirerek veya sahte profil oluşturarak kişiye zarar verecek davranışlarda bulunma, online bir grupta bir kişiyi bilinçli olarak dışlama veya gruptan çıkarma, kişinin gözünü korkutan ve güvenliğinden endişe duymasına neden olan tehdit ve taciz mesajları gönderme gibi çeşitli şekillerde karşımıza çıkmaktadır (Willard, 2006).

Zorbaları bu davranışları yapmaya iten nedenler arasında can sıkıntısı, anlamsızlık, maruz kaldıkları zorba davranışların intikamını alma, acıyı hafifletme, güçlü ve havalı görünme, kıskançlık duyma vb. motivasyonlar sıralanabilir (Kowalski, Simon & Agastha, 2008). Kurbanın herhangi bir kışkırtması durumu söz konusu olmaksızın zorbanın tamamen bilinçli bir şekilde karşı tarafa zarar verme niyeti de söz konusu olabilir. Genellikle zorbalının problem çözme becerileri zayıf olduğu için, karşı tarafı inciterek veya başkalarına acı vererek kişisel problemlerini hafifletme yolunu tercih edebilirler (Andreou 2001). Zorbalı, sanal ortamda yaptıkları davranışların sonuçlarını göremedikleri için genellikle pişmanlık duymaz ve kurbanları için sempati ya da merhamet göstermeden zorbalığı sürdürme eğiliminde olurlar (Kowalski & Limber, 2007).

Zorbalığın sanal ortamda boy göstermeye başlamasıyla, geleneksel zorbalıkta ön plana çıkan fiziksel olarak güçlü kuvvetli olma gibi güç unsurları ortadan kalkmıştır (Patchin & Hinduja, 2006). Sanal ortamda zengin fakir, güçlü zayıf, büyük küçük her uçtan bireyin zorba olabilme potansiyelinin olduğu ile karşı karşıya kalınmıştır. Diğer yandan, geleneksel zorbalıkta çoğunlukla mağdurun psikolojik ve fiziksel açıdan daha zayıf, güçsüz ve yetersiz olduğu görülürken; sanal ortamda zorbalık yapan kişi de psikolojik ve fiziksel açıdan zayıf, güçsüz ve yetersiz hissediyor olabilir ve hatta geleneksel zorbalık kurbanı sanal ortamda zorbaya dönüşebilir (Chu, Fan, Liu, & Zhou, 2018). Günlük yaşamında herhangi bir davranış problemi göstermeyen, ideal insan olarak adlandırılan bireyler bile sanal ortamda etkin birer zorba olabilirler (Aftab, 2006). Bu nedenle, sanal zorbalıktan söz edebilmek için geleneksel zorbalıktaki gibi taraflar arasında güç dengesizliği olmasını beklemek doğru olmayacak; sanal ortamda zorbalık davranışı gösteren bireylerin profilinin daha geniş bir yelpazede değerlendirilmesi gerekecektir.

Teknolojik gelişmelerin ve artan sosyal medya kullanımının zorbalığa farklı bir boyut kazandırması ve sanal ortamda zorbalık davranışlarının yaygınlaşmasıyla, zorbalığın farkedilmesi ve kontrol edilmesi oldukça zor bir hal almıştır. Sanal ortamın bir yandan zaman ve mekân gibi sınırları ortadan kaldırması zorbanın kurban kişiye sanal ortamda ulaşmasını kolaylaştırmış; diğer yandan anonim olmaya (kimliği saklamaya) imkân tanınması, zorbalık failini bulmayı zorlaştıracığı için bireylerin sanal ortamda daha rahat hareket etmesine neden olmuştur (Belsey, 2007; Hinduja & Patchin, 2009).

Sanal zorbalık geleneksel zorbalık gibi fiziksel güç ya da sosyal kahramanlık gerektirmediğinden ve yakalanma ihtimali daha düşük olduğundan git gide yaygınlaşmaktadır (Kowalski & Limber, 2007). Günümüzde, sanal ortamda kişiyle dalga geçme, eğlence amaçlı alay etme vb. davranışlarla hemen hemen herkes karşılaştığı için normal kabul edilmeye başlanmıştır (Padgett & Notar, 2013). Normalleşmeyle birlikte, sanal ortamda zorbalığa şahit olan kişilerin tepkileri geleneksel zorbalığa oranla giderek farklılaşmış ve hatta zorbalığa şahit olan kişiler de

zorbalık davranışının bir parçası haline gelmeye başlamıştır (Slonje & Smith, 2008). Oysa sanal ortamda görülen dalga geçme, alay etme vb. zorbalık davranışlarının oldukça yaralayıcı olduğu ve olumsuz psikolojik etkilerinin olduğu görülmektedir (Berson, 2003). Bu nedenle, sanal ortamda normal gibi görülen bu tarz davranışları ciddiye almak ve iyi tanımak, bunları normal olandan ayırt edebilmek ve gerektiğinde müdahale edebilmek için önem arz etmektedir.

Zorbalığın sanal ortama taşınmasıyla birlikte, cinsel içerikli zorbalık davranışları da sanal dünyada yerini almıştır. Elektronik ortamı kullanarak veya internet ve sosyal medya gibi iletişim araçları üzerinden cinsel içerikli yazışmalar (sexting) yapma, cinsel içerikli resim veya videolar gönderme (Dake, Price, Maziarz & Ward, 2012; Mori vd., 2020), telefon veya herhangi bir elektronik cihazla cinsellik teklif etme, cinsel ilişki için zorlama, karşıdaki kişiyle cinsel ilişki arayışına girme, cinsel içerikli hakaretlerde bulunma (Rivers, 2013), kişilerin sosyal medya hesaplarını ele geçirerek fotoğraf ve kişisel bilgilerini kullanma, kurbanın isim, telefon numarası gibi kişisel bilgilerini veya resimlerini cinsel ilişki olacağı mesajıyla yayınlama, müstehcen fotoğraflar gönderme, tehdit etme veya şantaj yapma gibi kişiye rahatsızlık verecek ve huzurunu kaçırarak her türlü cinsel içerikli söylemler ve fiiller (Barak, 2005) sanal cinsel zorbalık içerisinde yer almaktadır.

Barak (2005, s.78), cinsel açıdan rahatsızlık verme durumunu üç ana başlıkta ele almıştır.

1. *Toplumsal cinsiyete dayalı rahatsızlık verme*

- Zorbalık davranışı gösteren kişinin toplumsal cinsiyete dayalı aşağılayıcı yorumlarını, cinsel görüşlerini içeren saldırgan mesajlarla karşıdaki kişiye aktif olarak sözlü cinsel rahatsızlık vermesi
- Zorbalık davranışı gösteren kişinin saldırgan takma isimler ve online kimliklerle pasif olarak sözlü cinsel rahatsızlık vermesi
- Zorbalık davranışı gösteren kişinin istenmeyen erotik ve pornografik içeriği sanal ortamlarda postalamak ya da afişe etmek yoluyla açıkça aktif toplumsal cinsiyete dayalı rahatsızlık vermesi
- Zorbalık davranışı gösteren kişinin pornografik sitelerde resimler ve filmleri (pop-up açılır pencereler gibi) kullanarak pasif şekilde toplumsal cinsiyete dayalı rahatsızlık vermesi

2. *İstenmeyen cinsel ilgi*

- Karşıdaki kişiye açıkça cinsel istek ya da niyetleri bildiren istenmedik davranışlardır.

3. *Cinsel zorlama*

- Çeşitli online araçlarla mağduru cinsel ilişkiye zorlama, baskı yapma gibi davranışlardır.

Burada sıralanan davranış türleri mağdurlar üzerinde duygusal zararlar ve gerçek hasarlar bırakmaktadır (Barak, 2005) ve bu durumla daha çok kadınlar karşılaşmaktadırlar (Kim vd., 2019). Bununla birlikte, zorbalık davranışlarının faillerinden kadın olanlar da vardır. Erkekler ise daha çok cinsel tercihler üzerinden zorbalığa uğramaktadırlar (Shariff, 2009). Sanal zorbalığın etkilerini ortaya koyan araştırmalar, hedefteki bireylerin mağduriyetinin yanı sıra, sanal zorbalığın önemli psikososyal ve akademik sonuçlarının da bir resmini sunar (Mishna vd., 2010). Sanal zorbalığa maruz kalan öğrencilerde, üzüntü, endişe ve korku gibi duygular ve derslerini olumsuz etkileyen odaklanma problemleri görülmektedir (Beran & Li, 2005; Fisher, Gardella & Teurbe-Tolon,

2016). Bununla birlikte, sadece zorbalığa maruz kalanlar değil, zorbalık yapanlar da risk altındadır. Araştırmalar, sanal zorbalık faillerinin madde kullanımı, suç işleme, hukuksuz iş yapma, kavgaya karışma ve saldırganlık sorunları yaşama ihtimalinin daha yüksek olduğunu göstermektedir (Farrell vd., 2018; Fisher vd., 2016; Kim vd., 2019; Ybarra & Mitchell, 2007).

Sanal ortamda görülen cinsel zorbalık davranışları dünya genelinde her yaş grubunda olduğu gibi üniversite çağındaki bireyleri de etkisi altına alan, öğrencilerin psikolojik iyi oluşlarını olumsuz etkileyen yaygın bir problemdir (Medrano, Lopez Rosales, & Gámez-Guadix, 2018; Mishna vd., 2010). Günümüzde üniversiteliler arasında sanal zorbalık, geleneksel zorbalıktan daha fazla görünüyor olmasına rağmen (Crosslin & Golman, 2014), bu konuda yurtdışında ve yurtiçinde yapılan araştırmaların büyük çoğunun lise düzeyinde ve ergenlerle olduğu (Çetin, Yaman & Peker, 2011; Farrell vd., 2020; Kim vd., 2019; Topcu vd., 2012; Uludasdemir & Kucuk, 2019); üniversite öğrencileri veya beliren yetişkinlerle yapılan çalışmaların ise daha az sayıda olduğu görülmektedir (Alipan vd., 2020; Dilmaç, 2009; Goodwyn, 2015; Kokkinos vd., 2014; Mori vd., 2020). Çoğu üniversite öğrencisinin de içinde bulunduğu beliren yetişkinlik dönemi, ergenlikten sonraki ve genç yetişkinlikten önceki (18-25 yaş) bir aşamaya denk gelir (Arnett, 2000) ve ergenlikte başlayan kimlik oluşumu süreci bu dönemde daha da şiddetlenir. Bu dönemde, aile evinden uzaklaşan, yeni çevreye ve değişen yaşam koşullarına uyum sağlamaya çalışan bireyler çeşitli risklere açık hale gelir. Çoğu üniversite öğrencisi için mesajlaşma ve sosyal medya kullanımı sosyal iletişimin ortak bir parçasıdır; ve artık ebeveynlerin veya öğretmenlerin gözetimi ve denetiminin olmadığı bu dönemde, üniversite öğrencilerinin cep telefonu, bilgisayar ve internet gibi iletişim araçlarını özgürce kullanması çeşitli riskleri de beraberinde getirmektedir (Alipan vd., 2020). Bu nedenle, bu dönemdeki bireylerde sanal cinsel zorbalığın daha fazla araştırılması gereken ciddi bir konu olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, spesifik olarak sanal ortamda cinsel zorbalığı inceleyen araştırmaların sayısı da oldukça azdır (Barak, 2005; Cripps & Stermac, 2018; Wick vd., 2017). Bu nedenle, alandaki boşluğu doldurmak amacıyla yapılan bu araştırma, sanal cinsel zorbalık olgusuna üniversite öğrencilerinin perspektifinden bakmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin sanal cinsel zorbalık yapma ve sanal cinsel zorbalığa maruz kalma deneyimlerini ve zorbalık ve mağduriyet durumlarına ilişkin algılarını nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji desenini kullanarak derinlemesine incelemek ve yapılan görüşmeler neticesinde elde edilen sonuçları çalışma kapsamında ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Üniversite öğrencilerinin sanal cinsel zorbalık davranışlarına ve mağduriyet durumlarına ilişkin algılarını incelemeyi amaçlayan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan betimleyici fenomenoloji deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji var olan bir olgunun nasıl deneyimlendiği ile ilgilenmekte ve derinlemesine araştırma ile deneyimlenen bu olgunun özünü ve anlamını bulmayı hedeflemektedir (Creswell, 2007; Willig, 2013). Araştırılan fenomenle ilgili, literatürde hiç çalışmanın olmadığı ya da az sayıda çalışmanın olduğu durumlarda, fenomeni daha derinlemesine anlayabilmek için fenomenolojik desen tercih edilir (Lincoln & Guba, 1985). Bu

doğrultuda, araştırmada üniversite öğrencilerinin sanal cinsel zorbalığa ilişkin algılarını ve deneyimlerini araştırarak, katılımcıların deneyimlerindeki ortak anlamları bulabilmek için betimleyici fenomenolojik desen tercih edilmiştir. Fenomenolojik desenin avantajlı yönlerinden birisi de, az sayıdaki katılımcıdan derinlemesine veri toplama imkanı vermesidir (Colaizzi, 1978). Nitel araştırmalarda, katılımcı sayısı veri doyumuyla ilişkilidir, yani veri doyumuna erişilmesi, yeni görüşmelerde verilerin tekrar etmeye başlaması, katılımcı sayısının yeterli olduğunu gösterir (Creswell, 1998).

Çalışma Grubu

Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin sanal cinsel zorbalık ile ilgili deneyimleri araştırılmıştır. Çalışma grubu belirlenmesi aşamasında, öncelikle 2016-2017 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde eğitime devam eden öğrencilere proje kapsamında geliştirilen Sanal Cinsel Zorbalık ve Mağduriyet Ölçeği (Türk, Sayın, Bakiler & Aydınay-Satan, 2018) kullanılarak veri toplanmıştır. Ölçeğe 550 öğrenci yanıt vermiştir. Bilgilendirilmiş onam formunda, gönüllü olan katılımcılarla yüz yüze görüşmeler yapılacağı belirtilmiş ve bu görüşmelere katılmak isteyenlerin iletişim bilgilerini forma yazmaları istenmiştir. Akabinde nitel görüşme kısmına katılmaya gönüllü olduğunu ifade ederek iletişim bilgisini yazan 3 öğrenci ile irtibata geçilerek araştırmacılar tarafından hazırlanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu çerçevesinde katılımcılarla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmaya katılım, gönüllülük esasına dayandığından, gönüllü olan üç katılımcıyla yürütülmüştür. Katılımcıları cinsiyetlerine bağlı olarak E veya K olarak kodlanmış ve bir de numara verilmiştir. Örneğin K1 ile verilen bir alıntı, 1 numaralı kadın katılımcıya aittir.

Tablo 1. Katılımcı Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Sınıf
K1	20	1
K2	19	1
E1	22	4

Veri Toplama Aracı

Sanal Cinsel Zorbalık Mağduriyet Ölçeği: Ölçek bu proje kapsamında geliştirilmiştir (Türk, Sayın Bakiler & Aydınay-Satan, 2018). Ölçek 13 madde ve duygusal sanal cinsel mağduriyet ve davranışsal sanal cinsel mağduriyet olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin toplam puanının cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .86'dır. Madde toplam korelasyonları .62 ile .83 arasında değişmektedir

Yarı yapılandırılmış görüşme formu: Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu için, literatür bilgisinden (Gedatus, 2007; Sitzer ve ark.,2012) ve araştırmacıların şahit oldukları durumlardan yararlanılarak, internet ortamında karşılaşılan ve maruz kalınan cinsel zorbalık deneyimleri ile ilgili araştırma amacına uygun görüşme soruları hazırlanmıştır. Form hazırlandıktan sonra sanal zorbalıkla ilgili akademik çalışma yapmış olan üç uzmandan soruları değerlendirmeleri istenmiş ve geri dönütler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Görüşme formu de, sanal cinsel zorbalığın tanımı, sanal cinsel zorbalık olarak gördükleri olaylar, bu olayları deneyimlemenin

üzerlerindeki etkileri ve sanal cinsel zorbalık davranışları sergileyen ya da davranışla karşılaşan bireyler hakkındaki gözlemler ile ilgili açık uçlu sorular sorulmuştur.

Verilerin Toplanması

Yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak gönüllü üç üniversite öğrencisi ile görüşmeler yapılmıştır. Görüşmenin başında araştırmanın amacı açık ve net bir şekilde tekrar ifade edilmiş, ve istedikleri zaman araştırmaya katılmaktan vazgeçme ve görüşmeyi bırakma hakkına sahip oldukları katılımcılara hatırlatılmıştır. Katılımcıların onayı alındıktan sonra, ses kayıt cihazı ile görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Yapılan görüşmeler ortalama 50 dakika sürmüştür. Görüşmeler tamamlandıktan sonra yazıya geçirilmiş, yazıya dökülmüş ve analize hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Analiz aşamasında Colaizzi'nin (1978) yaklaşımı benimsenmiştir. Bu yaklaşımın adımlarına uygun bir şekilde ilk olarak araştırmacılar, öncelikle ses kayıtlarını yazıya dökmüşler ve birkaç kez okumuşlardır. Buradaki amaç, katılımcıların sanal cinsel zorbalıkla ilgili, deneyimleriyle, algılarıyla doğrudan ilgili olan açık anlamları ortaya çıkarmaktır. Araştırmacılar daha sonra ifadelerdeki saklı anlamları biçimlendirmişler ve bu anlamları ortak temaların kümeleri olarak biçimlendirmişlerdir. Buradaki amaç, sanal cinsel zorbalıkla ilgili yapısal bir açıklama elde etmektir. Sonrasında geçerlilik için, görüşme kayıtları ve temalar katılımcılara gönderilmiştir. Katılımcılar, görüşmelerin doğruluğunu onaylamışlar ve temalarda bir değişiklik yapılmasına gerek olmadığını bildirmişlerdir. Verilerin analizinde, MAXQDA 18 kullanılmıştır.

BULGULAR

Analizler sonucunda elde edilen temalar aşağıdaki gibidir:

1. Bireylerin istekleri dışında cinsel içerikli eylemlere çekildiği her davranış sanal cinsel zorbalıktır.
2. Sanal ortamda cinsel içerikli rahatsız edici olarak adlandırılacak davranışlar geniş bir yelpazededir.
3. Sanal cinsel zorbalık yapanlar olumsuz davranış ve kişilik özelliklerine sahiptir.
4. Zorbalık davranışının farklı motivasyonları vardır.
5. Bazı cinsel zorbalık eylemlerine herkes maruz kalabilirken, hedefli eylemlerin mağdurları benzer bir profile sahiptir.
6. Sanal cinsel zorbalık eylemine maruz kalanlar farklı davranışsal ve duygusal tepkiler vererek içinde buldukları durumla başa çıkmaya çalışmaktadırlar.

Tema 1: Bireylerin istekleri dışında cinsel içerikli eylemlere çekildiği her davranış sanal cinsel zorbalıktır.

Sanal ortamdaki cinsel zorbalık davranışlarının nasıl deneyimlendiğine dair yapılan görüşmelerde, katılımcılara sorulan ilk soru, sanal cinsel zorbalık denildiğinde ne anladıkları ve bir davranış zorbalık olarak adlandırmaları için yapılan davranışın hangi özellikleri göstermesi gerektiğiydi. Katılımcılara göre, bir davranışın cinsel zorbalık olarak sayılabilmesi için, bilinen ya da bilinmeyen bir kişi tarafından, cinsellik içeren bir materyalin sosyal medya

yoluyla, sözlü ya da görüntülü olarak, bireyin isteği dışında tehdit, intikam gibi amaçlarla paylaşılması veya cinsel içerikli bir eylem konusunda diretilmesi gerekmektedir. Katılımcıların koydukları bu kriterler çerçevesinde bir tanım yapılırsa, sanal cinsel zorbalık 'Israrlı, kasıtlı bir şekilde cinsel içerikli bir eyleme bireyin isteği dışında dahil etmek' demektir.

" Karşı tarafın nasıl desem? Fotoğraflarla hani cinsel fotoğraflarla veya sözlü tacizle sürekli sürekli onu rahatsız etmesi olabilir. Hani psikolojik bir boyuta da varabilir bu. Bu şekilde tanımlıyorum." (K1)

Katılımcı 3, erkek arkadaşıyla bir telefon uygulaması üzerinden görüşürken, erkek arkadaşının aniden kendisinin mahrem bir fotosunu atmasını ve kendisinin de aynı şeyi yapmasını istemesini sanal cinsel zorbalık olarak adlandırmaktadır.

A: Nasıl yani? Bana fotoğraf at gibi talepler mi?

K: Evet. Bu da bir cinsel zorbalık yani. Zorla benden bunu istiyor. Atmayacağım yani git istemiyorum. (K2)

Katılımcılar, sanal cinsel zorbalığı, bilinen ya da bilinmeyen karşı tarafla iletişim kurarken bireyin isteği dışında cinsel içerikli bir paylaşım yapılması ya da cinsel içerikli bir paylaşım yapmaya zorlanması olarak tanımlamaktadırlar.

Tema 2: Sanal ortamda cinsel içerikli rahatsız edici olarak adlandırılacak davranışlar geniş bir yelpazededir.

Katılımcılar, sanal cinsel zorbalığı tanımlarken, cinsel içerikli her türlü paylaşımın, bireyin isteği dışında olması kaydıyla zorbalık olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmacılar, katılımcıların cinsel içerikli paylaşımından ne anladıklarını netleştirebilmek için, onlara hangi paylaşımları cinsel içerikli olarak tanımladıklarını sormuştur. Katılımcılardan gelen cevaplar, cinsel içerikli yorumlardan, cinsel organının fotoğrafını paylaşmaya kadar farklı eylemleri cinsel zorbalık olarak sınıflandırdıklarını göstermiştir. Katılımcıların, sanal ortamda en fazla karşılaştıkları ve başka insanların da karşılaştıklarını bildikleri en yaygın davranış, sosyal medyada yapılan sıradan paylaşımlara cinsel içerikli yorumların gelmesidir.

" Şöyle, biliyorsunuz ki fetişçiler var. Fetişçi dediğimiz. Ben ayakkabılarımı şöyle atmışım hatta ayakkabımı değil. Instagramda şey yapmışım. Ben resim bölümü okuyorum. Paletimde boyalar vardı. Banyo da onu yere koydum. Üzerine su akıttım ve bütün boyalar gökkuşağı gibi dağıldı. Ayaklarım da çıplaktı o zaman. Harika bir görüntü oluştu o zaman. Ben olaya sanatsal bir şekilde bakıyorum. Bunu paylaştım. Hatta resimde şöyle boyalardan, işte paletten boyalar akıyor. Ayaklarım falan boyalanmış. Ortam böyle loş bir şekilde. Resmi şöyle kırpıttım. Üstüne küçük bir şeftali koydum o da pembe olduğu için, ortam da pembe gözüktüğü için. Sonra hani biliyorsunuz ki tuvaletlerde banyolarda delik vardır hani bildiğimiz. Bir suyun gitmesi için oluşan bir yer vardır. Oraya da örümcek ağı yerleştirdim. Yanına da küçük bir örümcek koydum. Tamamen olaya değişik bir şekilde bakıyorum. Biri bana diyor ki "ayakların çok güzel. Ayaklarını yemek istiyorum" falan. "Beni ayak fetişçisi yaptın" böyle şeyler. Böyle bazı fetişçi olan insanlar, böyle yazılar

yazabiliyor. Mesela bir fotoğraf paylaşmışım. İşte şu ayakkabı konusunda o kadar çok mesaj attılar ki işte ayakların çok güzel, işte kaç numara. İşte şöyle böyle. Ayakkabıları görünce çok beğendim. Ayakların çok güzel. Hatta birisi vardı. Böyle fake hesaptan yazıyor sürekli. Hani gerçek olmayan bir hesap. Oradan yazıyor. Ayakkabılarını bana 300 liraya satar mısın? Falan diye işte böyle. Böyle sürekli mesajlar atıyordu yani.” (K2)

Bireylerin paylaşımlarına cinsel içerikli anlamlar yüklemekten sonra, katılımcıların cinsel zorbalık olarak adlandırdıkları eylem, sosyal medya hesaplarına gönderilen, cinsel içerikli fotoğraflardır. Bu cinsel içerikli fotoğraflar genellikle tanıdık olmayan kişilerden, fake (sahte) hesaplar üzerinden gönderilmektedir.

“Hatta sosyal medyada direkt şey yapıyorlar. Direkt fotoğraf atıyorlar. Cinsel organlarının fotoğraflarını atıyorlar. Direkt böyle bir şey var” (K1)

Bunun dışında katılımcıların tanıdıkları bireyler tarafından gönderilen cinsel içerikli fotoğrafları da cinsel zorbalık olarak adlandırdıkları görülmüştür.

“ İlk başta ben seninle bir şeyler yaşamak istiyorum dedi. Ne gibi şeyler diye sordum. Yani biz sevgiliyiz. Sevgili oluyorsak da seninle bir seks muhabbeti falan yapmak istiyorum. Neden benle bunu yapmak istemiyorsun gibisinden sordu hani. Ben de ona işte tekrar söyledim. Ben bunları normal karşılamıyorum. Sana daha önce istemediğimi de söyledim. Ama sen hala diretiyorsun gibi konuştum. O da bana görmek ister misin dedi. Hayır, görmek istemiyorum. Lütfen bana atma dedim.

A: Bunları da whatsapp üzerinden konuşuyorsunuz.

K: Evet whatsapp üzerinden konuşuyoruz. Attı. Nasıl ya dedim. Nasıl yani. Sen benim sözlerimi kaile almıyor musun söyledim. Nasıl yani nasıl bunu bana atabilirsin dedim.” (K2)

Yukarıda bahsedilen eylemler, bilinen ya da bilinmeyen bir hesap üzerinden yapılan eylemleri içermektedir. Katılımcıların sanal cinsel zorbalık olarak adlandırdıkları davranışların bir kısmı ise, bireylerin hesaplarına yapılan müdahalelerle gerçekleşmektedir. Katılımcıların deneyimlerinde hesaplara müdahale ile yapılan eylemler arasında, hesabı ele geçirip cinsel paylaşımlar yapmak, sahte hesaplarla cinsel partnerlik yapmak, engellendiği/bloke edildiği halde yeni sahte hesaplarla takip etmek görülmektedir.

“ Ya da mesela 10.sınıftayken daha yeni sosyal medya ile tanıştım. Biri işte bir tane kadının fotoğrafını paylaşmış benim sayfamda ama benim hiç haberim yok. Adamı da tanımiyorum kim olduğunu. Benim hesabımı ele geçirmiş, paylaşmış.

A: Kadın fotoğrafı derken? Kadının fotoğrafı açık mı?

K: Açık bir fotoğraf evet hocam. Açık bir fotoğrafını paylaşmış işte vücudu açık. Müstehcen.

Ben o zaman facebook’a haftada bir kere giriyordum. Çünkü o zaman internet sınırlı olduğu için. Bizim ilde özellikle sınırlı olduğu için internet kafelerde giriyorduk haftasonları izin alabilir. Bizim köylü abi beni aradı.

Dedi kardeşim merhaba filan. İşte böyle merhabalaştıktan sonra hocam dedi ki "ben biliyorum senin böyle bir durum yapmayacağını ama biri senin facebook'unu ele geçirmiş. Bir fotoğraf paylaşmış. Senin haberin var mı?" Yok dedim. O zamana da hemen çarşıya gitmişim hocam çok iyi hatırlıyorum. O fotoğrafı hemen kaldırmıştım yani." (E1)

Bir diğer katılımcı ise bilinmeyen bir hesap üzerinden yapılan sanal cinsel zorbalık eylemlerini şu şekilde aktarmaktadır:

K: Erkek. Bir de kadın hesabı açıyor. Kadınlığı da böyle bu şekilde kötülüyor. Ona ayrı bir kıl oluyorum neyse. Şey yapıyor. Hesabı açıyor. Dedi ki hatta "o hesap sayesinde" dedi. 250 dolarlık bir oyun aldım dedi.

A: Ne yapıyor mesela fake hesapla?

K: Fake hesapla işte, internetten birisi diyor ki ona "bana göğüslerini at. Bana bir şey at ki kız olduğuna anlayayım". İnanmıyorlar tabi. Fotoğrafın fake olduğunu biliyorlar. İşte anlık at. Anlık o anki halini at ki, merak ediyorum. Acaba kız mısın? Ya da ses at. Ses atmak da ayrı bir dava. Ses istiyorlar senden. Bu çocuk da gidiyor. İnternetten Google dediğimiz yerden, işte bir kadın göğsünün fotoğrafını, bir de o anlık çekilmiş fotoğraflar falan da var. İyice bir şekilde araştırıyor. Hani o çocuğun da anlayamayacağı tarzda bir fotoğraf buluyor. Ona gönderiyor o da inanıyor. O da ona para gönderiyor. Bir de şey var. Hani beni bulmasınlar. Beni bulursa ki kötü olur tabi biliyorsunuz ki fake hesap sonuçta. Banka hesapları var internetlerde para, papara diye bir hesap var. Sonra inreal diye kart var. Bunlarla internet üzerinden seni bulamazlar. Atıyorum bir iban numaranı filan versen seni bulamıyorlar. Onlar da bu uygulamaları kullanıyorlar."(K2)

Katılımcıların ifade ettikleri bir diğer sanal cinsel zorbalık davranışı ise, tanıdığınız biri tarafından fotoğraflarınızın paylaşılmasıdır. Bu paylaşımı yapan kişilerin fotoğrafları elde etme yolları farklılık göstermektedir. Bazı durumlarda bireyler partnerlerine/ sevgililerine kendi fotoğraflarını göndermekte ve bu fotoğrafı alan bireyler çeşitli nedenlerle bunları yine sosyal medya yoluyla yaygınlaştırmaktadır. Bazı durumlarda ise, yine tanıdık birisi tarafından gizlice çekilmekte, daha sonra da sanal ortamda paylaşılmaktadır.

K: Böyle bir şeye evet denk geldim. Ben değil ama oturduğum çevrede bir arkadaşşıma denk gelmişti böyle bir olay. Erkek arkadaşına hani nasıl desem? Kendi görüntülerini atmıştı ve o çocuk da böyle o semtte bulunan bir whatsapp grubu, ama erkekler var bu grupta, oraya ayrıldıktan sonra, kızın fotoğraflarını paylaşmış. Ve başka bir arkadaşımın kuzeni de o gruptaydı. Ve sonra işte ablasına gösteriyor bunları falan işte. Ve tanıdık kızı hani görüntülerden falan. Arkadaşım bana ulaştı dedi ki "sanki senin instagramında böyle birisini görmüştüm hani falan". Bana attı fotoğrafları. Ben dedim ki "evet tanıyorum ben bu kızı. Takipleşiyorum". Sonra kıza ulaştık. Kız ilk önce kabul etmedi "ben değilimdir. Ne alakası var. Başkası olamaz mı?" falan. Kabul etmedi. Sonra biz yazmayı kestik kıza. Kız sonra bize tekrar mesaj attı. İşte "nasıl fotoğraflardı?" falan vesaire. Sonra işte anlattı bize. Atmış böyle böyle falan.

A: Nasıl fotoğraflardı peki?

K: Aynadan işte çekilmiş. Mesela gecelik falan var üstünde hani böyle. Sonra çıplak falan böyle. O tarz fotoğraflar vardı“ (K1)

Tanıdık birisi tarafından yapılan sanal cinsel zorbalık eylemlerine örnek olarak bir başka katılımcı ise şunları ifade etmektedir:

K: Yani böyle sahte hesapmış. Kendisi de o fake hesap da kızmış. Kız ismiymiş ama erkek kullanıyormuş. Belli yani. Millete böyle fotoğraf gönderiyormuş. Tehdit ediyormuş falan işte. Ya benle beraber olursunuz ya da işte fotoğraflarınızı falan yayarım. Gizli gizli fotoğraflarını çekiyormuş milletin. Aynı şekilde onun odasında da bir tane kız varmış hocam. Kız ilahiyat okuyormuş ama dinle bir ilgisi yokmuş. Kız şey yapıyormuş. Odadaki kızların fotoğraflarını çekiyormuş. Tabi ki mahrem, çok mahrem bir durum. Fotoğraflarını da sosyal medyada paylaşıyormuş. Diyelim ki ışık açık kaldı 12'den sonra şey yapıyormuş. Sana böyle taktı mı diyelim. Kapalı biri benim o kız dediğim mesela. Açık fotoğrafını çekiyor hemen internete atıyormuş. Ya da arkadaşlarına yolluyormuş. Bu kız kapalı ama şu an açık fotoğrafını çektim. Ya da mahrem fotoğraflarını çekiyormuş.

A: Altına bir şeyler yazıyor muymuş?

K: Yani hocam artık aklına eseni yazıyor. Kız o anki psikolojik durumu nasılsa onları yazıyor. Canını ne kadar sıkarsa o kadar daha kötü şeyler yazıyormuş. Yani fotoğraflar daha kötü olabiliyormuş. Şimdi mesela diğer kızlara da ben tanık oldum hocam. O kızların bahsettiğine göre sadece bu kız değil diğerleri de, 2 tane oda arkadaşı daha var. 4 kişi kalıyorlar. Onlar da mağdur olmuşlar. Toplu zaten şikâyet etmişler. Bu mağdur olanlar da o diğer 2 kız da fotoğraflarını falan çekmiş. Yani sizi tehdit ediyor falan benim dediğim yapmazsanız, atıyorum ışığı kapatmazsanız böyle şey yaparım işte fotoğrafınızı paylaşırım. Rezil ederim sizi falan. Annenize babanıza gönderirim. İşte bu kız şey yapıyor, kötü işler falan yapıyor. Bu fotoğrafını falanca evde çektim. Aslında burası oda değil de falanca bir yermiş gibi mekan değişikliği yapmaya çalışıyor.

A: Yani photoshop gibi bir şey mi?

K: Aynen hocam. Mesela bu odada çekiyor atıyorum. İşte af buyurun hocam, yatak görünüyor ya “işte bu kızını” falan atıyorum “otel odasında” falan. İşte kız arkadaşlarıyla beraber oraya gitti. Ne yaptıkları belli değil falan. (E1)

Resim ya da herhangi bir paylaşım içermeyen fakat sanal cinsel zorbalık olarak tanımlanan bir davranış da, telefon üzerinden cinsel içerikli taleplerde bulunmaktadır.

K: Hocam ben çok yaşadım. Geçen ay beni aradılar. Uykulu olduğum için ben de “alo” dedim. Ben hiç bakmadım kimin aradığına. Gece yarısıydı hocam saat 12 falandı. Alo dedim. Baktım 5-6 tane kız “nasılsın?” falan dediler hocam. Aynı anda. Ben dedim herhalde hocam bir kötü bir şey söylemeyeyim, belki akrabalarımın biri çıkıyor. Hocam bizim akrabalar çok geniş. Hani o kadar çok kuzenlerim var ki hocam. Belki 100'e yakın kuzenim var hocam. Onun için dedim ki, kötü bir şey ağızımdan çıkmasın bu gece yarısı.

Nasılın iyi misin dediler hocam. dedim ki, akrabalarımın biri misiniz. Çünkü o kadar akrabam var ki seslerini de tanıyamıyorum. Dedim kimsiniz falan. Ya dedi. "Biz falanca yerde yurtta kalıyoruz. Devlet yurdunda, canımız sıkılıyor. Yapacak bir şey bulamıyoruz. Biz de böyle numaralar çeviriyoruz falan. Millete böyle kötü kötü şeyler teklif ediyoruz" Ya dedim size hiç yakışır mı?

A: Ne teklif ediyorlarmış mesela?

K: Ya hocam, bir şarkı söyler misin bize? İşte sevgilin var mı? Ne işle meşgul oluyorsun?

A: Cinsel içerikli şeyler de teklif ediyorlar mıymış?

K: Yani o yönü de var.

A: İki türlü yani. O da olabilir o da. Muhabbetin gidişatına göre yani.

K: Ya hocam, nasılsınız iyi misiniz? Nasıl gidiyor? Nerelisin? Sendeki bilgileri samimiyeti alınca tabi. ileri götürüyor. Hocam önce muhabbet ediyor mesela. Nasılın? İyi misin? Sendeki muhabbeti alınca ileri götürüyor. Sonradan da kötü kötü şeyler teklif ediyor hocam."(E1)

Katılımcıların sanal cinsel zorbalık olarak kabul ettiği davranışlar, günlük sosyal medya paylaşımlarına cinsel yorumlar yapmak, talep olmadığı halde cinsellik içeren fotoğraflar, sosyal medya hesaplarına müdahale ederek cinsel içerikli paylaşımlarla ilişkilendirmek, gizlice fotoğraf çekip bunu paylaşmak, tanıdığınız birine gönderdiğiniz özel bir fotoğrafın sizin haberiniz olmadan paylaşılması ve telefon üzerinden cinsel isteklerde bulunmak olarak sıralanabilir.

Tema 3: Sanal Cinsel Zorbalık Yapanlar Olumsuz Davranış ve Kişilik Özelliklerine Sahiptir.

Katılımcılar, zorbalık davranışı sergileyen bireyleri "psikolojik olarak sağlıklı olmayan" , "insanların zayıf yönlerini kullanan", "bencil/seks odaklı iletişim kuran", "reddedildiği halde ısrar eden", "boş adam" gibi olumsuz davranış ve kişilik özellikleriyle nitelemişlerdir.

" Hocam boş adam şöyle mesela. Hocam öncelikle aileler, birinci suçlu orada aileler. Çünkü mesela aile onlara para gönderiyor hocam besliyor. Bu çocuk mesela çalışmıyor. Diyor nasıl olsa çalışsam da çalışsam da ailem para gönderiyor. Derslerine çalışmıyor. Hem bir işte çalışmıyor. Yurtta akşama kadar yatıyor. Derslerine gelmiyor. Hani herhangi bir manevi şeyi yok. Bir maddi kazancı yok. Bir beklentisi yok. İster istemez internete kayıyor. Arkadaşlık ilişkileri falan da gelişmiyor bunun. Hocam sanal ortama kaydığı için sanal ortamda bir arkadaşlık kurmaya çalışıyor. O da baktı ki olamıyor. O da millete sataşmaya başlıyor artık. Zorbalık yapmaya çalışıyor." (E1)

Ayrıca, failini bildikleri olaylarda zorbalık davranışı sergileyen bireylerin aileleri veya sosyal çevrelerinin de sağlıklı olmadığını ifade etmişlerdir.

"Evet böyle çok var. Aşırı var yani. Dışarıdan bakarsın vay be adama bak yani parası var pulu var. Sırf ben bunu şey için düşünüyorum. Sıkılıyor paradan işte ne derler ona varlıktan sıkılıyor. Bir şeyler aramaya

çalışıyor. Bir şeyle uğraşmak istiyor. Bunlara yöneliyor. Aynı zamanda fakir insanlar için de öyle. Atıyorum ailesi hiç ilgilenmemiş. Bir yerlerden ilgi arıyor. Bence böyle düşünüyorum. İşte atıyorum babası ölmüş, vefat etmiş. Annesi vefat etmiş. İlgi arıyor. Bir şekilde ilgi arıyor. Birisi benle ilgilensin birisi benle uğraşsın. Bu şekilde davranabiliyor.”(K1)

”K: Aslında çocuk böyle şey bir tipti hani. Ya böyle kendini sürekli acındırıyormuş gibi böyle hani işte. Babası yok vesaire işte. Annemle ilişkim şöyle yok işte abimle şöyle işte.

A: Annesiyle ilişkisi yok diyordu öyle mi?

K: Evet. İşte annemle hani şu oldu bu oldu. Sorunlarından hani böyle. Özel sorunlarından filan bahsediyor işte yani böyle.” (K2)

Katılımcıların ifadelerinde dikkat çeken en önemli noktalar ise, zorbalık davranışının her cinsiyetten ve her sosyoekonomik düzeyden insan tarafından yapılabileceğidir.

”K: Ben de şöyle söyleyeyim. İsteddiği kadar, atıyorum adam 10 tane üniversite okumuş. İşte çok zengindir. Sürekli yurtdışına çıkar falan filan. Bunların hiçbir önemi yok. Böyle insanlar çok var. Böyle olup sürekli işte o uygulamalarda gezen, organlarını paylaşan, şu kadar para vereyim bana bunu yap diyen..

A: Eğitilmiş zengin olup?

K: Evet böyle çok var. Aşırı var yani. Dışarıdan bakarsın vay be adama bak yani parası var pulu var.”(K1)

Tema 4: Zorbalık Davranışının Farklı Motivasyonları Vardır

Katılımcılar, zorbalık davranışlarının temel motivasyonlarının intikam almak, tehdit etmek ve övünmek olduğunu ifade etmişlerdir.

Katılımcıların deneyimlerinde, cinsel zorbalık olarak görülen davranış eğer tanıdık bir kişi tarafından yapılıyorsa, bu kişinin esas amacı intikam almaktır. Katılımcıların deneyimlerinde ağırlıklı olarak ayrılıkla biten flört ilişkilerinden sonra, intikam amaçlı paylaşımlar yapılmaktadır.

”Çünkü mesela hocam, sen bir erkeksin mesela karşıdaki de bir erkek sana bir zararı dokundu. Şimdi ona öfke duyuyorsun. Ama ona ulaşmaya çalışmıyorsun ya da ona zarar vermeye çalışmıyorsun bir şekilde. Çünkü o sana zarar veriyor. Sen bunu nasıl şey yapabilirsin canını acıtabilirsin? Onun hesaplarını ele geçirerek, müstehcen bir şeyler paylaşarak şey yapabiliyorsun yani” (K2)

Katılımcıların deneyimlerinde, zorbalık eylemini gerçekleştiren bireyler bunu tehdit amaçlı yapabilmektedirler. İntikam amaçlı paylaşımlardan farkı, bu durumda sanal cinsel zorbalıkla karşılaşan kişinin, zorbalık eylemini gerçekleştiren kişiye herhangi bir zarar vermiş olmamasıdır. Tehdit amaçlı paylaşımında, kendine zararı dokunmasa bile, karşıdakine zarar verme amacı güdülmektedir. Katılımcı 2, bir yakınının yurtda beraber yaşadığı bir bireyin, istenilmemesine rağmen tehdit amaçlı nasıl kullanıldığını şu şekilde ifade etmektedir:

K: Senin zaten fotoğrafların onda var kesin. Çünkü kızın işi gücü hocam, hani "boş adam" dedim ya. Kızın işi gücü zaten senin fotoğraflarını çekmek. Alıyor senin fotoğraflarını canını sıktığın an diyor ki "bir daha yaparsan senin fotoğraflarını paylaşırım". Aynen böyle tehdit ediyor.

A: Tehdit olarak kullanıyor.

K: Hani cinsel zorbalığın en büyük şeylerinden biri de tehdit etmek hocam. Aynen."(K2)

Bireyleri cinsel içerikli paylaşımlar yapmaya iten bir diğer neden ise övünmedir. Bir tanıdığıнын fotoğraflarının sevgilisi tarafından erkek arkadaşlarının olduğu bir grupta paylaşıldığını söyleyen K1, kızın erkek arkadaşının bunu övünmek amacıyla yapmış olabileceğini belirtmiştir.

A: Nasıl fotoğraflardı peki?

K: Aynadan işte çekilmiş. Mesela gecelik falan var üstünde hani böyle. Sonra çıplak falan böyle. O tarz fotoğraflar vardı.

A: Peki niye paylaşmış?

K: Övünmek istemiş olabilir kız arkadaşım var diye" (K1)

Katılımcıların sanal cinsel zorbalıkla ilgili deneyimleri incelendiğinde, bireyin mahrem alanına giren ve cinsellik içeren, kişinin bilgisi dışında yapılmış, her türlü sosyal medya platformu üzerinden yapılmış paylaşımı zorbalık olarak tanımladıkları görülmektedir. Bu davranışların yapılmasının temel motivasyonu, intikam almak, tehdit etmek veya övünmektir. Bu tarz eylemleri gerçekleştiren bireyler, her sosyoekonomik düzeyden, ağırlıklı olarak erkekler olmak üzere her iki cinsiyetten de olabilir. Katılımcıların deneyimlerinde, zorbalık eylemi gerçekleştiren bireyler, genelde anlamlı bir meşgalesi olmayan, aile ilişkileri problemlili olan ve kişilik problemlili olan insanlardır.

Sanal cinsel zorbalığı gerçekleştirenlerin yanında, zorbalık eylemiyle karşılaşan bireylere dair de derinlemesine bilgi edinmek amacıyla, katılımcıların deneyimlerinde sanal cinsel zorbalık eylemlerine maruz kalmanın yapısı incelenmiş ve aşağıda temalar sunulmuştur..

Tema 5:; hedefli eylemlerin mağdurları benzer bir profile sahiptir.

Bazı durumlarda zorbalık davranışları belirli bir kişiyi hedef alır. Katılımcıların deneyimlerinde bireylerin bu zorbalık davranışlarına karşı bireylerin tepkilerini belirleyen bir takım koşullar vardır. Katılımcıların deneyimlerinde öncelikle bireyler eylemi gerçekleştiren kişiyi bilseler de bilmeseler de, ortaya çıkan mağduriyet büyük de olsa küçük de olsa, mağduriyetin devam ettiği bireyler aile desteği olmayan ve daha içe kapanık bireyler olmaktadır.

Katılımcıların deneyimlerinde, özellikle ailesiyle iletişimde olmayan bireylerin, bu eylemleri durdurma noktasında zayıf kaldıkları gözlenmiştir. Özellikle zorbalık eylemini gerçekleştiren bireyler, bu davranışı yaptıkları kişinin bu durumunu biliyorlarsa, daha da cesaretlenebilmektedirler. Katılımcı 1, ayrılmak istediği erkek arkadaşı tarafından sosyal medya üzerinden sürekli rahatsız edilen, telefonla engellendiğinde ise kapıya dayanan birinden

bahsederken, karşıdaki bireyin direnememesini ve yeniden telefonundaki engeli kaldırmasını, aile desteğinin olmamasına bağlamıştır:

K: Duygusal olarak bağlanmış olabilir hani ona. Belki de çoğu kıza bunu yapmıştır. Hani sürekli arama gibi vesaire. Onlar hani direkt çizgiyi koyup ret etmişlerdir. Başlarından atmış olabilirler. Ama arkadaşım işte teyzesinden dolayı böyle bir durumu olduğu için bunu da bildiği için çocuk. Çünkü biliyor korktuğunu yani. Kapıya geldiğinde bile, teyzesi evde hani duymasın falan deyip çocuğu gönderdik. Bunun farkında olduğu için bu şekilde hani rahatlıkla devam ediyor olabilir yani“ (K1)

Katılımcıların deneyimlerinde özellikle faili bilinen zorbalık durumlarında, daha içe dönük ve daha sakin bireylerin yapılanlar karşısında daha sessiz kaldığı ifade edilmektedir. Katılımcı 1, erkek arkadaşından ayrıldıktan sonra resimleri paylaşılan bir tanıdığından bahsetmektedir. Maddi durumları iyi olan, arkadaş çevresi de iyi olan bir birey, erkek arkadaşına bir uygulama aracılığıyla özel fotoğraflar gönderir. İlişkileri bittikten sonra, bireyin haberi olmadan bu fotoğraflar erkek tarafından bir grupta paylaşılır. Bu birey resimlerinin paylaşıldığını, başkaları vasıtasıyla öğrenir. Birey durumu ailesine haber vermeden çözmeye çalışır. Katılımcı 1, bireyin sakin ve naif yapısının bu zorbalığın nedeni olabileceğini düşünmektedir.

“K: Dış gözle baktığımda evet böyle naif, böyle biraz daha sakin, o tarz bir profil çiziyor ve ailesi de hani nasıl desem biraz daha böyle varlıklı hani böyle oturdukları semt vesaire de iyi. Arkadaş çevresi de iyi. Hani o yüzden şaşırımdı yani açıkçası böyle bir durumu beklemiyordum.“

Tema 6: Sanal cinsel zorbalık eylemine maruz kalmanın mağdur üzerinde olumsuz etkileri bulunmaktadır.

Bireyler herhangi bir zorbalık durumuyla karşılaştıklarında bu durumun onlar üzerinde duygusal etkileri de olmaktadır. Zorbalık davranışıyla karşılaşıldığında genel bu durum travmatize edici kadar ağır bir durum olarak tarif edilmekte, kaygı, üzüntü ve utanma gibi tepkilerden bahsedilmektedir.

İlk olarak katılımcılar cinsel zorbalığa maruz kalma deneyimini “şok edici” , “ölmek gibi bir şey” gibi ifadelerle anlatmışlardır.

“K: Hocam maruz kalan insanlar genelde böyle bir şey beklemiyor yani ani bir şey oluyor. Sanki yani Allah korusun, ölüm gibi bir şey sanki. Şok etkisi yaratıyor

A: Travma gibi mi?

K: Aynen. Sonra da hocam inanmamaya başlıyor.“ (K3)

Sanal zorbalığa maruz kalındığında, buna sıklıkla eşlik eden duygular kaygı ve korku olmaktadır. Özellikle hiç tahmin edilemeyen durumlar varsa, kaygı, korku ve öfke birlikte görülmektedir.

“K: Evet böyle bir şey gelmişti başıma. Bir keresinde metroda çizim yapıyordum. İşte trende. Sonra böyle çaprazımda bir tane adam vardı. Sürekli göz göze geliyoruz ama ben karşıma odaklanıyorum falan. Sonra

Kadıköy’de indim. Atölyeye gittim işte. Instagramdan mesaj geldi. Şey çok güzel çizmişsin. Adam benim fotoğrafımı çekmiş. Hangi ara buraya geçti yani. Şu çarprazımdaydı ve beni nasıl buldu hani instagramdan. Çok şaşırdım yani.”Çok garip oldum ve korktum yani. İsmimi bile bilmiyorsun yani ve yanımda birisi olsa ve bana x diye seslense oradan beni bulsa falan diyeceğim. Çok şaşırdım ve hatta çevremdekilere de sordum. Böyle böyle bir olay başıma geldi. Beni nasıl bulmuş olabilir hani. Çok korktum yani. Ya böyle nasıl desem? Sinirleniyorum. Ne amaçla hani, anlam veremiyorum işte. Böyle sinirleniyorum direkt engelliyorum. Korkuyorum hatta mesela o fotoğrafın çekildiğinde falan baya korkmuştum“(K3)

Sanal cinsel zorbalıkla karşılaşıldığında, buna sıklıkla eşlik eden bir duygu da utanma duygusudur. Bazı durumlarda bu duygular fizyolojik tepkilerle de birleşebilmektedir.

”K: Çok, böyle nasıl desem? Hani böyle bir karıncalanma olur ya böyle bir çok şey oldum böyle kötü hissettim böyle.

A: Vücudun mu karıncalandı?

K: Evet vücudum karıncalandı böyle. Çok utandım yani. Onun yerine ben utandım. Kötü hissettim. Direkt engelledim böyle elim ayağım titredi yani.”(K1)

SONUÇ VE TARTIŞMA

Üniversite öğrencileriyle araştırma kapsamında yapılan görüşmelerde katılımcılar siber cinsel zorbalığı ‘ısrarlı, kasıtlı bir şekilde cinsel içerikli bir eyleme bireyin isteği dışında dahil etmek’ olarak tanımlamışlardır. Siber zorbalığın tanımına bakıldığında iletişim araçlarının tehdit, taciz, zarar verme gibi kötü amaçlı kullanılması kastedilmektedir (McQuade, Colt, & Meyer, 2009). Zorbalar elektronik ortamı kullanarak; mağdura fiziksel, cinsel ve/veya duygusal olarak zarar vermektedir (Grigg, 2010). Bu durumda katılımcıların görüşleri alan yazınla tutarlı görünmektedir. Ancak bu tanımda anonimlik ve kamusal noktalarına işaret etmek de gerekmektedir (Nocentini, Calmaestra, Schultze-Krumbholz, Scheithauer, Ortega, & Menesini, 2010). Çevrimiçi duygusal içeriğin fazla kullanılması ise yüksek düzeyde siber zorbalıkla ilişkili bulunmuştur (Marín-López, Zych, Ortega-Ruiz, Hunter, & Llorent, 2020). Cinsel içerikli yazışmalar ile hem cinsel taciz hem de siber zorbalık arasında ilişki bulunmaktadır (Gámez-Guadix, & Mateos-Pérez, 2019). Cinsel içerikli yazışmalar elektronik ortamda özellikle telefon aracılığıyla anlık mesajlaşma veya elektronik posta aracılığıyla gerçekleştirilmektedir (Reyns, Burek, Henson, & Fisher, 2013).

Katılımcılardan gelen cevaplar, telefonla cinsellik teklif etmekten, cinsel organının fotoğrafını paylaşmaya kadar farklı eylemleri cinsel zorbalık olarak sınıflandırdıklarını göstermiştir. Katılımcıların, sanal ortamda en fazla karşılaştıkları ve başka insanların da karşılaştıklarını bildikleri en yaygın davranış, sosyal medyada yapılan sıradan paylaşımlara cinsel içerikli yorumların gelmesidir. Bu çalışmayla benzer şekilde Thompson ve Morrison (2013) gençler üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmada üniversite çağındaki erkeklerin kişi açıklamak istemese bile cinsel içerikli bilgi isteme, birinin profiline cinsel içerikli yazı veya fotoğraf göndermek, kadına yönelik düşmanlık, tecavüzü destekleyen inançlar, mağduru suçlama gibi teknoloji temelli davranışlarda buldukları görülmüştür. Rivers’e göre (2013) Sanal zorbalık bu örneklerde görüldüğü gibi bazı durumlarda cinsel tacizi de içerir. Özellikle

kurbandan bazı şeyler talep edilen online etkileşimler olduğunda ya da kurban kişisel bilgilerini veya özel resimleri paylaşmak gibi, kendisini daha korunmasız hissetmesine neden olacak davranışlarda bulunmaya zorlandığında böyle bir durumdan bahsedilebilir. Siber ortamda kişiler pornografik sitelere girmenin yanı sıra ilişki arayışına girme, cinsel tacizde bulunma, cinsel içerikli fotoğraflar yollama, cinsel hayatından bahsetme (Willard, 2006), istenmeyen cinsel ilgide bulunmak, cinsel ilişki konusunda ısrar etmek, toplumsal cinsiyete dayalı zarar vermek (Barak, 2005, s.78) vb. şeklinde görülebilmektedir.

Katılımcılar, zorbalık davranışı sergileyen bireyleri “psikolojik olarak sağlıklı olmayan”, “insanların zayıf yönlerini kullanan”, “bencil/seks odaklı iletişim kuran”, “reddedildiği halde ısrar eden”, , “boş adam” gibi olumsuz davranış ve kişilik özellikleriyle nitelemişlerdir. Topcu, Yıldırım, ve Erdur-Baker’in (2012) 15 yaşındaki öğrencilerle yaptıkları nitel çalışmada da siber zorbaları kıskanç, empati yoksunu, izole, sevgisiz, kaba olarak tanımlamışlardır. İnsanların kendilerini gösterme, görünür olma istekleri de sanal zorbalığın yaygınlaşmasına neden olmaktadır (Dilmaç, 2014). Katılımcılar herkesin mağdur olabileceğini belirtmektedir. Özellikle aile desteği olmayan içe kapanık/uyumlu kişilerin hedef olabileceğini ifade etmişlerdir. Fenech Sander, (2009) siber ortamdaki cinsel saldırganların hedeflerinin naif, kolay güvenen ve deneyimsiz olduklarını belirtmektedir.

Katılımcıların deneyimlerinde, siber cinsel zorbalının temel motivasyonlarının, intikam almak, tehdit etmek veya övünmektir. Aslında temel olarak siber zorbalık çalışmaları da incelendiğinde katılımcılar siber zorbalığı yapma nedeni olarak kin tutmak, birine öfkelenmek, misilleme yapmak gibi kişiler arası sorunlar gösterilmektedir(Akbulut ve Eristi, 2011; Topcu, Yıldırım, & Erdur-Baker, 2012). Siber cinsel zorbalık katılımcılarında belirttiği üzere bazen eski erkek arkadaş tarafından gerçekleştirilmektedir. Ayrıca karşılıklı güven ve bağlılığın olduğu romantik ilişkilerde cinsel içerikli yazışmalar olabilmektedir (Fox & Potocki, 2014). Bu tür yazışmalar ayrılık sonrasında kullanılabilir. Lyndon ve arkadaşları (2011) yaptıkları çalışmaya katılan üniversite öğrencilerinin yarısından fazlasının Facebook üzerinden en az bir kere eski partnerleri tarafından siber cinsel zorbalığa maruz kaldıklarını göstermiştir. Hatta nitel bir çalışmada katılımcılar cinsel içerikli bilgilerinin teknoloji aracılığıyla paylaşılacağından endişe ettiklerini belirtmişlerdir (Melander, 2010). Van Ouytsela ve ark. (2016) 57 ergenle 11 odak grup görüşmesi yapmışlardır. Sanal cinsel zorbalığın snapchat gibi daha samimi olunan akıllı telefon uygulamalarında gerçekleştirilmektedir. Hem erkekler hem de kızlar, kızlar üzerinde cinsel içerikli yazışmalarla ilgili baskı olduğunu düşünmektedir. Çünkü yapmazlarsa erkek arkadaşları tarafından terk edileceklerine inanmaktadır. Ayrıca katılımcılar mağduru suçlamak veya şantaj yapmak, romantik bir ilişki bittikten sonra intikam almak ve elde ettikleri fotoğrafla övünmek için başkalarına göndermek şeklinde üç nedenden dolayı fotoğrafların kötüye kullanılabilceğini belirtmişlerdir.

Katılımcılara göre sanal cinsel zorbalık mağdurda olumsuz hislere neden olmaktadır. Alan yazında da cinsel içerikli yazışmalara maruz kalmak üniversite öğrencilerinde siber mağduriyet, depresyon ve intihar düşüncesiyle ilişkili bulunmuştur (Dake, Price, Maziarz, & Ward, 2012; Medrano, Lopez Rosales, & Gámez-Guadix, 2018). Houck ve ark. (2014) sanal cinsel zorbalığın duygusal farkındalık ve duygu düzenleme eksikliği ile ilişkili olduğunu saptamışlardır. Mitchell ve ark. (2012), 10-17 yaş aralığındaki 506 katılımcı ile gerçekleştirdiği çalışmada cinsel

içerikli görüntülü mesaj oluşturan veya o mesajda görünen gençlerin %21'i üzülme, utanma ve bu tür mesajlar göndermenin sonuçlarından korkmaktadır. Lee ve ark. (2013) hem kendi cinsel içerikli fotoğrafını birine göndermek hem de birinin cinsel içerikli fotoğrafını çekmekle akran baskısı arasında ilişki olduğunu belirlemiştir. Sanal cinsel içerikli paylaşımlar depresyon belirtileri, anksiyete belirtileri, madde kullanımı ve dürtüsellik arasında da ilişki olduğu saptanmıştır (Temple ve ak., 2014).). McGinley ve ark. (2016) 2855 üniversite öğrencisi üzerinde yaptıkları kronik bir şekilde sanal cinsel zorbalığa maruz kalmanın anksiyete, depresyon, marihuana kullanımı ve aşırı alkol kullanma davranışını artırdığını göstermiştir.

ÖNERİLER

Çocuklar ve gençler, sanal dünyada cinsellik içeren sınır ihlalleriyle sıklıkla karşılaşmaktadırlar (Knabenschuh ve Schülke, 2019). Çocukların ve gençlerin sanal ortamda cinsel zorbalığa maruz kalma oranları bu denli fazla iken, sanal dünyayla alakalı riskleri anlamak ve azaltmaya yönelik çalışmalar gerçekleştirmek oldukça önem arz etmektedir. Sanal zorbalık konusunda, bu araştırmanın literatür kısmında işaret çalışmalar yapılmış olmasına rağmen, araştırmacıların erişebildiği kadarıyla, sanal cinsel zorbalık konusundaki bu araştırma haricinde başka bir araştırma yoktur. Gelecekte yapılacak araştırmalarda, katılımcılarının, siber cinsel zorbalık için daha çok risk grubunda olan ergenler olduğu araştırmaların yürütülmesi bu açıdan önemli görünmektedir. Bu çalışmanın gönüllü katılımcıları arasında, failer yoktur. Fakat nitel çalışmalarla fail ve mağdur arasındaki etkileşimin doğasının incelenmesi önemlidir. Çocuklar ve gençler için online riskleri azaltmak, online aktivitelerle ilgili olumlu faktörleri, özellikle de bilgiye ulaşılabilirliği ve sosyal desteği artırmak için önemlidir (Mishna vd., 2010). Bu çalışma kapsamında elde edilen bulgular da yaygınlığa işaret etmektedir. Temsili örneklerle yapılacak araştırmalarla gerçek yaygınlık oranı, mağdur ve failere yönelik daha derinlemesine bilgiler, riskli sosyal medya uygulamaları gibi konularda bilgi elde edilebilir. Bu bilgiler, siber cinsel zorbalıkla mücadelede etkili yöntemler geliştirilmesinde yardımcı olabilir. Ayrıca kesitsel araştırmalar yerine, siber cinsel zorbalığın farklı şekilleri hakkında, farklı zamanlarda toplanacak veriler sebepler ve sonuçlar hakkında daha geniş bilgiler verebilir. Yapılacak araştırmalarla mağdurun kişisel olarak önlemler alabileceği aşırıdır. Ancak her zaman tek başına baş edemeyebilir. Bu nedenle aile, okul, yasal kurumların da işbirliği gerekmektedir. Aynı zamanda zorba olabilecek kişilerin de ailelerinin çocuklarını izlemesi önemlidir. Ailelerin yanı sıra öğretmenlerin de zorba ve mağdur konusundaki öğrencileri izlemesi kritik değer taşımaktadır. Sanal zorbalığın geleneksel zorbalık kadar yıkıcı olabileceği hususunda konuşulmalı, mağdurda oluşabilecek etkiler üzerine tartışılmalıdır. Denetimsiz hissini olduğu siber ortamdaki davranışların yaptırımlarının neler olabileceği konusunda kişilere farkındalık kazandırılmalıdır. Toplumsal ve ahlaki kuralların bu ortamda da geçerli olduğuna işaret edilmeli, empati, utanma vb. duyguları burada da hissetmeleri sağlanmalıdır.

Etik Metni

“Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazar(lar)a aittir.”

Yazar(lar)ın Katkı Oranı Beyanı:

AS: Fikir ve tasarım, veri toplama, bulguların yorumlanması, makalenin raporlanması.

EB: Fikir ve tasarım, veri toplama, makalenin raporlanması.

TTK: Fikir ve tasarım, veri analizi, makalenin raporlanması.

MS: Veri toplama, bulguların yorumlanması, makalenin raporlanması.

KAYNAKÇA

Aftab, P. (2006). Stop cyberbullying. It was obtained from <https://www.wiredsafety.com/> on March 26, 2020.

Akbulut, Y., & Eristi, B. (2011). Cyberbullying and victimisation among Turkish university students. *Australasian Journal of Educational Technology*, 27(7), 1155-1170. <https://doi.org/10.14742/ajet.910>.

Alipan, A., Skues, J.L., Theiler, S., & Wise, L. (2020). Defining cyberbullying: A multifaceted definition based on the perspectives of emerging adults. *International Journal of Bullying Prevention*, 2, 79–92. <https://doi.org/10.1007/s42380-019-00018-6>

Andreou, E. (2001). Bully/victim problems and their association with coping behaviour in conflictual peer interactions among school-age children. *Educational Psychology*, 21(1), 59-66, <https://doi.org/10.1080/01443410125042>.

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55, 469–480. <https://doi.org/10.1037/0003-066x.55.5.469>.

Barak, A. (2005). Sexual harassment on the Internet. *Social Science Computer Review*, 23, 77-92. <https://doi.org/10.1177/0894439304271540>.

Belsey, B. (2004). Cyberbullying. It was obtained from www.cyberbullying.ca 11 September, 11 2018.

Belsey, B. (2007). Cyberbullying: A real and growing threat. *ATA Magazine*, 88(1), 14–21.

Beran, T., & Li, Q. (2005). Cyber harassment: a study of new method for an old behavior. *Journal of Educational Computing Research*, 32(3), 265–277. <https://doi.org/10.2190/8YQM-B04H-PG4D-BLLH>.

Berson, I. R. (2003). Grooming cybervictims: The psychosocial effects of online exploitation for youth. *Journal of School Psychology*, 2, 5-18, https://doi.org/10.1300/J202v02n01_02.

Campbell, M. A. (2005). Cyberbullying: An old problem in a new guise? *Australian Journal of Guidance and Counselling*, 15(1), 68-76, <https://doi.org/10.1375/ajgc.15.1.68>.

Chu, X.W., Fan, C.Y., Liu, Q.Q., & Zhou, Z.K. (2018). Stability and change of bullying roles in the traditional and virtual contexts: A three-wave longitudinal study in chinese early adolescents. *Journal of Youth and Adolescence*, 47, 2384–2400. <https://doi.org/10.1007/s10964-018-0908-4>

Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Sage Publications.

Cripps, J., & Stermac, L. (2018). Cyber-sexual violence and negative emotional states among women in a canadian university. *International Journal of Cyber Criminology*, 12(1), 171-186. doi: 10.5281/zenodo.1467891

Crosslin, K., & Golman, M. (2014). “Maybe you don’t want to face it” – College students’ perspectives on cyberbullying. *Computers in Human Behavior*, 41(0), 14-20, <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.09.007>.

- Çetin, B., Yaman, E., & Peker, A. (2011). Cyber victim and bullying scale: A study of validity and reliability. *Computer & Education*, 57(4), 2261-2271, <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.06.014>.
- Dake, J. A., Price, J. H., Maziarz, L., & Ward, B. (2012). Prevalence and correlates of sexting behavior in adolescents. *American Journal of Sexuality Education*, 7:1-15, <https://doi.org/10.1080/15546128.2012.650959>.
- Dilmaç, B. (2009). Psychological needs as a predictor of cyberbullying: A Preliminary Report on College Students. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 9(3), 1307-1325.
- Dilmaç, J.A. (2014). Looking for the Gaze: The case of humiliation in the digital era. *Journal of Academic Inquiries*,9(1), 183-203, <https://doi.org/10.17550/aid.23284>.
- Ellcessor, A. (2019). Prevention of cyberbullying in adolescents (Master's thesis). California State University, Monterey Bay, USA. Retrieved from, https://digitalcommons.csumb.edu/caps_thes_all/448
- Erdur-Baker, Ö., & Kavşut, F. (2007). Akran zorbalığının yeni yüzü: Siber zorbalık.[The new face of peer bullying: Cyberbullying.].*Eurasian Journal of Educational Research*, 27, 31-42.
- Espelage, D. L., & Hong, J. S. (2019). School climate, bullying, and school violence. In M. J. Mayer & S. R. Jimerson (Eds.), *School safety and violence prevention: Science, practice, policy* (p. 45-69). American Psychological Association.
- Farrell, A. D., Thompson, E. L., Mehari, K. R., Sullivan, T. N., & Goncy, E. A. (2018). Assessment of in-person and cyber aggression and victimization, substance use, and delinquent behavior during early adolescence. *Assessment*,1-17. <https://doi.org/10.1177/1073191118792089>
- Fisher, B.W., Gardella, J.H., & Teurbe-Tolon, A.R. (2016). Peer cybervictimization among adolescents and the associated internalizing and externalizing problems: A meta-analysis. *Journal of Youth and Adolescence*, 45(9), 1727-1743. Doi: 10.1007/s10964-016-0541-z
- Fenech Sander, M.M. (2009). *Questions about accountability and illegality of cyber rape*. Master Of Science Umi Number: 1473253
- Fox, Jesse, and Bridget Potocki. 2014. "Technology and Culture: Sociocultural Explanations for Sexting." In *Sexting and Youth: A Multidisciplinary Examination of Research, Theory, and Law*, edited by T. C. Heistand and W. J. Weins, 95-122. Carolina Academic Press.
- Gámez-Guadix, M., & Mateos-Pérez, E. (2019). Longitudinal and reciprocal relationships between sexting, online sexual solicitations, and cyberbullying among minors. *Computers in Human Behavior*, 94, 70-76, <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.01.004>.
- Gedatus, M. (2007). Cyber-Mobbing in Schulen Online-Befragung für GEW Hauptvorstand / Max-Traeger-Stiftung Ergebnis-Report. 10 Nisan 2017 tarihinde https://www.gew.de/index.php?eID=dumpFile&t=f&f=24707&token=6b0c7c05b8ab7374b8201072be b2c48830d2b1fb&sdownload=&n=REPORT_CM2007.pdf adresinden erişilmiştir.
- Goodwyn, T.M. (2015). *College Students' conflict resolution response to cyberbullying on facebook*. University of The Rockies. Umi Number: 3686152

- Hinduja, S., & Patchin, J. (2009). *Bullying Beyond the Schoolyard: Preventing and responding to cyberbullying*. Corwin Press.
- Houck, C. D., Barker, D., Rizzo, C., Hancock, E., Norton, A., & Brown, L. K. (2014). Sexting and sexual behavior in at-risk adolescents. *Pediatrics*, *133*, e276–e282, <https://doi.org/10.1542/peds.2013-1157>.
- Kim, S., Kimber, M., Boyle, M.H., & Georgiades, K. (2019). Sex differences in the association between cyberbullying victimization and mental health, substance use, and suicidal ideation in adolescents. *The Canadian Journal of Psychiatry*, *64*(2), 126-135. <https://doi.org/10.1177/0706743718777397>
- Knabenschuh, S. & Schülke, B. (2019). Cyber-Grooming, Sexting und sexuelle Grenzverletzungen.(Broşür). Arbeitsgemeinschaft Kinder- und Jugendschutz NRW e. V. <https://www.kinderschutz-in-nrw.de/fachinformationen/materialien/sammlung/cyber-grooming-sexting-und-sexuelle-grenzverletzungen/> adresinden edinilmiştir.
- Kokkinos, C.M., Antoniadou, N., & Makos, A. (2014). Cyber-bullying: An investigation of the psychological profile of university student participants. *Journal of Applied Developmental Psychology*, *35*(3), 204-214. <https://doi.org/10.1016/j.appdev.2014.04.001>
- Kowalski, R. M., Limber S. P., & Agatston, P. W. (2008). *Cyberbullying. Bullying in digital age*. Blackwell Publishing
- Kowalski, R., & Limber, S.P. (2007). Electronic bullying among middle school students. *Journal of Adolescent Health*, *41*(6), 22- 30, <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2007.08.017>.
- Küçük, S., İnanıcı, M.A., & Ziyalar, N. (2017). Siber zorbalık ölçeği Türkçe uyarlaması. *Adli Tıp Bülteni, [Turkish adaptation of cyberbullying scale. Forensic Medicine Bulletin]* *22*(3), 172-176, <https://doi.org/10.17986/blm.2017331584>.
- Lee, C.-H., Moak, S., & Walker, J. T. (2013). Effects of selfcontrol, social control, and social learning on sexting behavior among South Korean youths. *Youth & Society*, *48* (2), 242-264, <https://doi.org/10.1177/0044118X13490762>.
- Lyndon, A., Bonds-Raacke, J., & Cratty, A. D. (2011). College students' Facebook stalking of ex-partners. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, *14*(12), 711-716. <https://doi.org/10.1089/cyber.2010.0588>
- Marín-López, I., Zych, I., Ortega-Ruiz, R., Hunter, S. C., & Llorent, V. J. (2020). Relations among online emotional content use, social and emotional competencies and cyberbullying. *Children and Youth Services Review*, *108*, [104647]. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.104647>
- McGinley, M., Wolff, J., Rospenda, K., Liu, L., & Richman, J. (2016). Risk factors and outcomes of chronic sexual harassment during the transition to college: Examination of a two-part growth mixture model. *Social Science Research*, *60*, 297-310. <https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2016.04.002>
- Medrano, J. L. J., Lopez Rosales, F., & Gámez-Guadix, M. (2018). Assessing the links of sexting, cybervictimization, depression, and suicidal ideation among university students. *Archives of suicide research*, *22*(1), 153-164. doi: 10.1080/13811118.2017.1304304.

- Melander, L. A. (2010). College students' perceptions of intimate partner cyber harassment. *Cyberpsychology, behavior, and social networking*, 13(3), 263-268. <https://doi.org/10.1089/cyber.2009.0221>
- Mishna, F., Cook, C., Gadalla, T., Daciuk, J. & Solomon, S. (2010). Cyberbullying behaviors among middle and high school students. *American Journal of Orthopsychiatry*, 80(3), 362–374. DOI: 10.1111/j.1939-0025.2010.01040.x
- Mishna, F., Schwan, K. J., Birze, A., Van Wert, M., Lacombe-Duncan, A., McInroy, L., & Attar-Schwartz, S. (2018). Gendered and Sexualized Bullying and Cyberbullying. *Youth & Society*, 0044118X1875715. doi:10.1177/0044118x18757150
- Mitchell, K. J., Finkelhor, D., Jones, L. M., & Wolak, J. (2011). Prevalence and characteristics of youth sexting: A national study. *Pediatrics*, 129, 13–20. doi:10.1542/peds.2011-1730
- Mori, C., Cooke, J.E., Temple, J.R., Ly, A., Lu, Y., Anderson, N., Rash, C., & Madigan, S. (2020). The prevalence of sexting behaviors among emerging adults: A meta-analysis. *Archives of Sexual Behavior*, 49, 1103–1119. <https://doi.org/10.1007/s10508-020-01656-4>
- Nansel, T. R., Overpeck, M. D., Pilla, R. S., Ruan, W. J., Simmons-Morton, B., & Scheidt, P. (2001). Bullying behavior among U.S. youth: Prevalence and association with psychosocial adjustment. *Journal of the American Medical Association*, 285, 2094–2100. doi: 10.1001/jama.285.16.2094.
- Nocentini, A., Calmaestra, J., Schultze-Krumbholz, A., Scheithauer, H., Ortega, R., & Menesini, E. (2010). Cyberbullying: Labels, behaviours and definition in three European countries. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 20(2), 129-142, <https://doi.org/10.1375/ajgc.20.2.129>.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Blackwell.
- Olweus, D. (1997). Bully/victim problems in school: Facts and intervention. *European Journal of Psychology of Education*, 12(4), 495-510, <https://doi.org/10.1007/BF03172807> .
- Padgett, S. & Notar, C. E. (2013). Bystanders are the key to stopping bullying. *Universal Journal of Educational Research*, 1(2), 33-41, 10,13189/ujer.2013.010201
- Patchin, J., & Hinduja, S. (2006). Bullies move beyond the school yard: A preliminary look at cyberbullying. *Youth Violence and Juvenile Justice*, 4, 148–169, <https://doi.org/10.1177/1541204006286288>
- Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2015). Measuring cyberbullying: Implications for research. *Aggression and Violent Behavior*, 23, 69–74. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2015.05.013>.
- Redmond, P., Lock, J.V., & Smart, V. (2020). Developing a cyberbullying conceptual framework for educators. *Technology in Society*, 60, 1-8. <https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2019.101223>
- Reyns, B. W., Burek, M. W., Henson, B., & Fisher, B. S. (2013). The unintended consequences of digital technology: Exploring the relationship between sexting and cybervictimization. *Journal of Crime and Justice*, 36(1), 1-17, <https://doi.org/10.1080/0735648X.2011.641816>
- Rivers, I. (2013). Cyberbullying and cyberaggression. Sexualised and gendered experiences. In Ian Rivers & Neil Duncan (Eds.), *Bullying experiences and discourses of sexuality and gender*. Routledge
- Rivers, I. (2013). Cyberbullying and cyberaggression. Sexualised and gendered experiences. In Ian Rivers & Neil Duncan (Eds.), *Bullying experiences and discourses of sexuality and gender*. Routledge

- Shariff, S. (2009). *Confronting Cyber-Bullying: What schools need to know to control misconduct and avoid legal consequences*. Cambridge University Press.
- Sitzer, P., Marth, J., Kocik, C. & Müller, K. (2012). Ergebnisbericht der Online-Studie "Cyberbullying bei Schülerinnen und Schülern". Bielefeld. 8 Nisan 2017 tarihinden <http://www.uni-bielefeld.de/cyberbullying/downloads/Ergebnisbericht-Cyberbullying.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Slonje, R., & Smith, P. K. (2008). Cyberbullying: Another main type of bullying? *Scandinavian Journal of Psychology*, 49, 147–154. 10.1111/j.1467-9450.2007.00611.x
- Şahin, M. ve Akbaba, S. (2017). *Okulda ve sanal ortamda zorbalık ve empati.[Bullying and empathy in school and in the cyber environment.]* Nobel Yayınları
- Temple, J. R., Le, V. D., van den Berg, P., Ling, Y., Paul, J. A., & Temple, B. W. (2014). Brief report: Teen sexting and psychosocial health. *Journal of Adolescence*, 37, 33–36. doi:10.1016/j.adolescence.2013.10.008
- Thompson, M., & Morrison, D. (2013). Prospective Predictors of Technology-Based Sexual Coercion by College Males. *Psychology of Violence*, 3(3), 233-246
- Topcu, Ç., Yıldırım, A., & Erdur-Baker, Ö. (2012). Cyberbullying at schools: What do Turkish adolescents think? *International Journal for the Advancement of Counselling*, 35(2), 139–151. <https://doi.org/10.1007/s10447-012-9173-5>.
- Türk, T., Sayın, M., Bakiler, E. ve Satan Aydınay, A. (2018). *Sanal Cinsel Zorbalık Mağduriyet Eğilimi Ölçeği* 13th International Balkan Education and Science Congress bildiri özeti kitabı (s. 146). Edirne: Trakya Üniversitesi
- Uludasdemir, D. & Kucuk, S. (2019). Cyberbullying experiences of adolescents and parental awareness: Turkish example. *Journal of Pediatric Nursing*, 44, e84-e90. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2018.11.006>
- Van Ouytsel, J., Van Gool, E., Walrave, M., Ponnet, K., & Peeters, E. (2016). Sexting: adolescents' perceptions of the applications used for, motives for, and consequences of sexting. *Journal of Youth Studies*, 1–25. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1241865>
- Wick, S.E., Nagoshi, C., Basham, R., Jordan, C., Kim, Y.K., Nguyen, A.P., & Lehmann, P. (2017). Patterns of cyber harassment and perpetration among college students in the United States: A test of routine activities theory. *International Journal of Cyber Criminology*, 11(1), 24–38. doi: 10.5281/zenodo.495770
- Willard, N. (2006). *Cyberbullying and cyberthreats. Effectively managing internet use risks in schools*. Research Press.
- Willig, C. (2013). *Introducing qualitative research in psychology*. McGraw-Hill Education.
- Ybarra, M. L., & Mitchell, K. J. (2007). Prevalence and frequency of Internet harassment instigation: implications for adolescent health. *Journal of Adolescent Health*, 41, 189-195, <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2007.03.005>.